

SV. KAZIMIERAS-TAUTOS GLOBĖJAS

"Palaimintas žmogus, kurs atrastas be nuodėmės, kurs nenuėjo paskui auksą ir neturėjo vilties piniguose bei turtuose..." (Šv. Kazimiero dienos šv. Mišių lekcija Ekkli 31, 8-11).

Minėdami šv. Kazimiero 500 metų gimimo sukaktį, mes negalime pasigirti turį didelių skaičių šventųjų, kaip kitos tautos. Mes lietuviai turime tik vieną šv. Kazimierą, Bažnyčios kanonizuotą, ir Mykolą Giedraitį (1425-1485) palaimintą. Paskutiniu laiku užvesta byla paskelbti šventuoju arkivyskupą Jurgį Matulevičių.

Būtų klaidinga manyti, kad lietuvių tautoje nėra ar negali būti daugiau šventųjų. Jei atžiai pažvelgsime į mūsų tautą ir jos kovas už Kristaus mokslą ir bažnyčią, tai rasime nemažai kankinių ir šiaip švento gyvenimo žmonių. Kražių skerdynių kankiniai, paskutinio karo — rusų — vokiečių nukankintieji, pagaliau dabartinės rusų okupacijos — Lietuvoje ir Sibire kankiniai — vyrai, moterys ir vaikai, — tai asmenys ir žmonės verti nusistebėjimo ir pagarbos, kovoje dėl savo įsitikinimo, dėl tiesos ir religijos.

Viešai pripažintų — kanonizuotų šventųjų sąrašuose Romos Martyrologija yra užregistravus per 6.000 asmenų. Reikia manyti, kad yra įrašyta tik maža dalis užsipelnusiųjų. Šventųjų skaičius yra nežinomas. Šv. Jono apreiškime 7, 49 skaitome: "144.000 pažymėtųjų iš visų Izraelio vaikų giminių. Po to aš mačiau didelę minią, kurios niekas negalėjo suskaičiuoti iš visų tautų, giminių žmonių kuopų ir kalbų". Jeigu mes, lietuviai, turime tiek mažai viešai paskelbtų šventųjų, tai yra mūsų pačių lietuviškas nerangumas, apsilaidimas, neieškojimas garbės ir bereikalingas kuklumas tikėjimo dalykuose. Žodžiu sakant, yra lyg atsitolinimas nuo Dievo ir Dievo išrinktųjų bendravimo.

Nors mes turime tik vieną — šv. Kazimierą tepaskelbtą šventuoju, mes ne tik galime, bet ir turime didžiulius prieš kitas tautas, nes jis, būdamas karališkos kilmės ir sekdamas šv. Evangeliją — "Jieškote visų pirma Dievo karalystės ir Jo teisybės, o visa kita bus duota" (Luk. 12, 31), šioje žemėje begyvendamas pasiekė aukščiausią tobulybės laipsnį. Karališkoji garbė jį nesuviliojo. Kada Vengrijos tauta jauna, 13 metų, šv. Kazimierą pakvientė užimti Vengrijos karališką sostą, ten jis vyksta nenoromis, ir sosto neužėmė. Grįžta atgal. Kada jis jau turi užimti Lietuvos ar Lenkijos sostus, jis pasirenka Lietuvą, Vilnių, o ne Lenkiją. Bejieškodamas Dievo karalystės, šv. Kazimieras kartu dirba, rūpinasi, kiek be-

gali, Lietuvos reikalais. Lietuvos neužmiršta ir atsiskyręs su šiuo pasauliu. Tiesiog jis Lietuvą mires globojo. Taip savo stebuklingu pasirodymu 1518 ir 1519 m. apgina Lietuvą nuo puolantių rusų. Tie šv. Kazimiero apsiereikimai giliai buvo ir yra įsmigę lietuvių sąmonėn ir širdin ir pagarbai minimi. Už tai lietuviai

miero šventė, kovo mėn. 4 d., buvo švenčiama labai iškilmingai.

Švęsdami šmet šią garbingą šventą Kazimiero sukaktį, mes, gyvendami emigravijoje ir esantieji Tėvynėje, turime ne tik atgaivinti savyje, bet ir sustiprinti savo tėvų ir pratėvių pamaldumą ir tikėjimą į šv. Ka-

Šv. Kazimieras - (1458.X.3 - 1484.III.4) Carlo Dolci

šv. Kazimierą skelbia Lietuvos globėju, jį myli ir garbina. Todėl nenuostabu, kad namai Lietuvoje buvo puošiami šv. Kazimiero paveikslais, o pakelėse — keturkampiniuose kryžiuose buvo įstatytos šv. Kazimiero liaudies meno statulos. Šv. Kazi-

zimiero stebuklingus apsiereikimus. Kaip anuo laiku mūsų šventasis apgynė Lietuvą nuo rusų, taip ir dabar, Juo pasitikdami ir į Jį viltis sudėdami, turime būti tikri, kad per Jo užtarymą, Lietuva atgaus laisvę. Vox

Įrankiai ir medžiagos naftos pramonei iš JAV

Huston uoste, Texas, buvo pakrauta 2.400 tonai įvairios medžiagos ir įrankių Argentinos naftos pramonei pagal susitarimą su JAV. Čia bus atvežta įvairių rūšių vamzdžių, gręžimo įrankių, motorų ir kt. į Plaza Huincul, kur bus gręžiama 150 šulinių.

Argentinos - Japonijos sutartis

Žiniomis iš prekybos ministerijos, Argentina sudaro su Japonija prekybos sutartį, apimančią 50 milijonų dolerių sumai. Argentina išveš į Japoniją javus, vilną, iš ten pirks gelež. bėgius, elektrinius lokomotorus ir kt.

Susitarimas galios 7 metams. Per pirmuosius 3 metus apyvarta sieks 20 mil. dolerių, per likusius 5 m. — 30 mil. dolerių.

60 dienų po vandeniui

Trečiasis JAV atominis laivas "Seawolf", 3260 tonų talpos, išbuvo 60 dienų po vandeniui, pradėjęs rugpiučio mėn. 7 d. savo 15.700 mylių kelionę iš bazės New London, Connecticut, ir iškilęs prie Rhode Island. Laivo įgulą sudaro 11 karininkų ir 89 jūrininkai.

Apdovanotas ordenu Peru prezidentas

Argentinos vyriausybė apdovanojo Peru prezidentą dr. Prado "Orden del Libertador General San Martin".

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires

T. E. 20.9027.

Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 524296

FRANQUEO PAGADO
Concesión No 4289
Tarifa Reducida
Concesión No 4015

MIRĖ PIJUS, YRA GYVAS POPIEŽIUS

Mirė Pijus XII. Žvejo Petro pasekėjų eilėje, gyvuojančioje jau porą tūkstančių metų, šio milžino popiežiaus figūra nušvitimo pasaulyje tokiais dideliais šventumo, asketiškumo ir mokslo spinduliais, kad jį galima priskaityti prie didžiųjų popiežių, kurie buvo jojo nemirtingos dinastijos pranokėjai. Žmogiškai galvojant, nėra lengvas uždavinys nusakyti, kas kokių žmogumi bus. Tačiau yra sakoma, kad Dievas suteikia popiežių kiekvienam laikotarpiui. Taip yra sakoma, tokia yra istorija. Ir dėl to krikščioniškasis pasaulis, nors ir prisidengęs liūdesiu ir yra perimtas skausmo prie kapo, kuris atsidaro priimti šį Pijų, laukia ramus su viltimi kito, kuris bus jo pasekėju, ar tai bus Pijus, ar Silvestras, ar Grigalius, ar Jonas, juk ir jisai bus išėjęs iš Dievo rankos. Dėl to be jokios nuoskriaudos savo laisvei ir net tuo atveju, kai pasirodytų visada galimos žmogiškos silpnybės, nesvarbu kioje srityje tai būtų, Bažnyčios vairs, tai yra sielų likimas, visada bus geros rankose. Ir pasaulis galės visada dėti į jo rankas savo pasitikėjimo ir tikėjimo giliausius turtus, nes jį ir tikrai jį — kaip Kristaus atstovą ir Bažnyčios raktus bei Uolą — gelbsti savo ypatinga globa Dievo Dvasia, ir jis ir vien tik jis gali kreiptis į žmones ir į pasaulį tuo autoritetu, kuriuo Kristus kreipėsi: "Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas".

Todėl nereikia bijotis: mirė

Pijus XII, bet popiežius yra gyvas. Yra gyvas, nes neša kartu su savim niekuomet nesibaigiantį Kristaus pažadėjimą, kuris kartu su persekiojimais, užgauliojimais ir skausmais jam

yra užtikrinęs vieną kartą dėl visados nemirtingumą. Nesvarbu yra jo vardas. Jojo vieta yra tai, kas visa apima ir yra virš visko ir kurį sudaro organizaciją, apie kurią sukasi pačios aukščiausios dvasinės veiklos jėgos ir tyriausios žmonijos viltys.

Pijus XII mirė. Mirė tačiau, tik tam, kad nauja grandinės dalis, — 262-asis junginys — duotų pasauliui amžinybės įrodymą.

MIRĖ ŠVENTAS TĖVAS PIJUS XII

Spalio mėn. 9 d. 3,52 val. Romos laiku, Argentinos — 23,52 savo vasarinėje rezidencijoje Castel Gandolfo mirė Jo Šventenybė Popiežius Pijus XII, turįs 82 m. amžiaus ir išbuvęs Popiežium 19 metų. Mirties valandoje prie Šv. Tėvo buvo jo giminės, kardinolai ir gydytojai. Pijaus XII mirtis sujaudino viso pasaulio tautas, nežiūrint, kokią tikėjimą jos išpažintų. Tuoj iš visų kraštų buvo prisiųstos Kardinolų kolegijai ar vietos nunciaturoms užuojautos telegramos dėl Taikos Popiežiaus mirties. Vienas iš pirmųjų mirusiam Popiežiui, lovoje dar gulinčiam, pagarbą atidavė Italijos prez. Giovanni Gronchi.

Popiežiaus Pijaus XII palaikai Šv. Petro bazilikoje

Šv. Tėvo Pijaus XII palaikai škilmingoj procesijoje, dalyvaujant didžiulei žmonių miniai, kunigams, vienuoliams, kardinolams ir Italų kariuomenės daliniams, spalio 10 d. 18 val. iš Castel Gandolfo buvo pervežti į Vatikaną šv. Petro baziliką.

Virš 2-ju milijonų aplankė Popiežiaus Pijaus XII karstą. Spalio 13 d., įdėjus į trigubą karstą, Šv. Tėvas buvo palaidotas Šv. Petro bazilikos rūsy, kaip 261 Romos katalikų Bažnyčios Popiežius.

Šv. Tėvo Pijaus XII laidotuvės

Paruošiant Šv. Tėvą Pijų XII laidotuvėms, jo kūnas gydytojų profesorių Riccardo Galeazzi-Lisi ir Oreste Nuzzi, panaudojant naują metodą, išbalzamuotas, aprengtas popiežiaus baltais rūbais ir spalio 9 d. 16 val. pašarvotas Castel Gandolfo rūmų 2-ro aukšto salėje, kurią tuoj pripildė gausūs lankytojai.

Spalio 25 d. rinks naują Popiežių

Kardinolų Kongregacija, kaip praneša iš Vatikaną, nustatė dieną — spalio 25, kurioj rinks naują viso pasaulio katalikų Vadą - Popiežių. Kandidatais yra minimi net 9 kardinolai, kaip spėlioja žymieji kai kurių valstybių laikraščiai.

Argentinos kardinolai Coppelio ir Caggiano spalio 12 d. išvyko į Romą dalyvauti naujo Popiežiaus rinkimuose.

Frondizi vyks į Paragvajų

Iš Asuncion, Paragvajaus sostinės, pranešama, kad ten spalio 29 d. laukiamas atvykstant Argentinos prezidentas dr. Arturo Frondizi. Kelionės tikslas — susitikti asmeniškai su Paragvajaus prezidentu Stroessner ir pagerinti santykius tarp abiejų broliškių valstybių.

PASAULIS - ŠVYTUOKLĖ

PRANCŪZIJA NAUJU KELIU

Vakarų Europai dar begyvena Prancūzijos - Vokietijos, De Gaulle su Adenaueriu, susitarimo ženkle. Generolas, gavęs Kanclerio užtikrinimą dėl prancūzų - vokiečių bendradarbiavimo Europai ginti, savo sustiprėjusiu dėl to autoritetu, kiek Prancūzijos Metropolijoje, tiek Užjūry laimėjo Konstitucijos Referendumą didesne, kaip buvo spėliota, dauguma. Kancleris, irgi sustiprėjęs, tuoj nuvažiavo Berlynan, raudonųjų pėnosyje demonstratyviai tartis dėl visos Vokietijos vienybės (kam bolševikai smarkiai priešinosi). Abu šitie įvykiai nėra malonūs Chruščiovui: švytuoklė nuo jo antron pusėn krypstą. Maskvos valdovas padarė stambią klaidą, pradėjęs Generolą pulti, dar pastarajam valdžią Prancūzijoje nepaėmus. De Gaulle karo metu bendradarbiavo su maquis (raudonųjų partizanų Prancūzijoje vardas), kartu su jais priešinosi vokiečiams. Po karo Generolas, valdžioje būdamas, važavo sutikti stotin grįžtantį iš Maskvos prancūzų kariuomenės "dezertyrą", bolševikų vadą Thoresą. Šito įvykio ir gesto neužmiršo Prancūzijos kairieji (kalbama apie eilinį bolševiką, ne apie vadus, gaunančius iš Maskvos tiesioginiai isakymus). Kai kuriems susimaisė galvoje. Ir virš dviejų milijonų balsavo už De Gaulle (palyginus su paskutinių rinkimų paduotais už komunistus balsais). Be to, neužmirškim, jog karo metu amerikiečiai visur kur labai kliudė Generolui veikti, nenorėdami savo išdidume net su juo kalbėtis! Gal tradicinis prancūzų kelias į sąjungą su Rusija būtų De Gaulle artimesnis prie širdies, bet Maskvos eriežta prieš jį politika stūmė Generolą į vokiečius, tuo labiau, jog toli matas ateitį Adenaueris iš karto rodė De Gaulle simpatijas. Pultam buvo gera proga pabandyti naujus kelius — su vokiečiais tartis. Maskvos puolimai stūmė nuo De Gaulle ir Alžyro partizanų, bet ir tenai tikrieji ramybės bei taikos mūlėtojai (ne propagandos, arba savo ambicija vedami, ramieji žmonės, kuriu visuomet yra daug) masiniai daugiau kaip Prancūzijoje. Alžyre balsavo už Generolo Konstituciją. Tokia tai buvo Maskvos klaidingos politikos paseka. Čia atrodė Vakarėčių padėtis pagerėjimas.

BRITAI IR "SOVIETINIAI PROLETARAI"

Didžiosios Britanijos kairysis gi sparnas ryškiai pakairėjo! Darbiečiai atsistojo prieš amerikiečių bazes Anglijoje, prieš atominius ginklus (ko tik ir norėtų Maskva). Grasinančios Maskvos politikos laimėjimas Anglijoje vėl švytuoklę stumia Rytų naudai, nes šimtmečius narsūs anglai, iki šiol pavojuje atsparūs, dabar pasviro, subijojo. Už baimę krauju mokama — taip ir su anglais ateity bus. Kažin, gal patys misteriai Bevan su Gaitskeliu savo galvomis užmokės Maskvai už tai, kad buvo išsigandę dabar. B'jodami neaiškios jiems atities, jie taip nemandagiai ir nedraugiš-

kai puola savo spaudoje prancūzus, kad tie už Generolo Konstituciją balsuoja. Viso šimtmečio sąjungininkai skyla, ir kai Prancūzija glaudžiau su vokiečiais, Anglija Maskvai batus laišo, kad tik jos nesubombarduotų! Tokia anglų politika dar smagiau pastūmė prancūzus vokiečių pusėn, dar daugiau padidino už De Gaulle balsų skaičių — reikia gi gelbėtis, kai dar yra spėkos gintis (Taip gi pats De Gaulle darė karo metu, drąsiai atmesdamas savo Vyriausybės pasidavimą vokiečiams). Vokiečiai gi dabar niekur prancūzams kojos neužmyne! Tikrai Pasaulis, tartum švytuoklė, iš lygsvoros išstumta, dar neatranda savo pusiausvros, svyruoja. Maskva jau per 35 metus (1917 - 1952) išgyveno komunizmo karo bukė: buržuazija sunaikinta, žemė atimta, viskas nacionalizuota, sukilimai numalšinti. Naujoje gimusių biurokratų klasė norėtų ramiai pagyventi ir jai karas pavojingas. Tai "proletarui nėra ko nustoti", sakė Leninas. Bet dabartiniai leninistai toli gražu nėra jau proletarai — jie puikiai sugebėjo išnaudoti valstybini MONOPOLĮ savo naudai. Jie turi savo namus, dačius, vasarnamius, jie važinėja po kurortus sveikatai pataisyti, jų vaikai apsaugoti nuo varžybų už ateitį su tokiais driskiu vaikais, kaip kolchoznikai. Pastarieiems jau uždrausta listi ir veržtis į aušrus mokslus — jiems tik žemės ūkio mokyklos leistos, nieko daugiau.

KOMUNISTINIO PASAULIO NESANTAUKA

Bet apsiriko "tovarišc" Nikita Chruščiovas XX partijos kongrese, kalbėdamas. Nemažą įjungta, ir tai jėga, brutalumu naujų tautų ir valstybių į komunistų roiu. Tuose kraštuose dar teroru nėra perauklėtas jaunimas, matas raudonųjų padarptes ir daromas klaidas. *Ronizionizmas*, jo idėja dygsta. Išsišendo Nikita. Dėl to jis pats isako venarus masiniai žudyti. Vos su Titu susitaikės, vėl jį smerkia, Gomulką drausmina. Kinijai dar neišsiverte karinės revoliucijos gadyne. Pekinas gyvena nuolatinei iš Formozos gresmėi. Jau išžudyti milijonai, bet kiek dar tebevyvena Kinijai? Pekinas pirmas smerkia Titą, nes bijosi titų pas save.

Evakuos kariuomenės dalinius iš Libano ir Jordanijos

Pranešama, kad amerikiečių kariuomenės daliniai greitai laiku aplėis Libano teritorija, kaip ir anglų kariuomenė evakuosis iš Jordanijos.

V. Vokietijos kariuomenės manevrai

Spalio mėnesviė naujoji V. Vokietijos kariuomenė Baden - Wuertenbergo srityse turėjo pirmuosius savo puolimo ir priešpuolio manevrus. Manevruose dalyvavo 80 tūkstančių karų ir 15 tūkst. įvairių mechanizuotų priemonių.

Kinijoje dar nesusikūrusi naujoji valdančių klasė. Dar daugelis matė kitą tvarką, o jaunimo perauklėti dar nepakako laiko. Perauklėjimas gi, komunistų supratimu, žyguoja greta masinio teroro ir prespaudos. Spaudimas iš Pekino į Maskvą nemažėja, bet didėja, stiprėdamas kartu su Liaudies Kinijos stiprėjimu. Dažnai dabar Maskva iš paskos Pekiną seka. Šitoji komunistų pasaulio nesantika viduje stumia švytuoklę Vakarų naudai — dėl to Vokietija ir Prancūzija pradeda daugiau sverti (o kai prie jų prisidės dar Japonija?).

AFRIKA IR VAKARAI

Tačiau švytuoklė nesustojia, nes dar yra Afrika. Afrikoje, buvusioje Prancūzijos Gvinejoje, tik šiomis dienomis atgavusioje nepriklausomybę, monsieur Toure, marxistas, baigęs mokslus Maksvoje, valstybės valva, daro įspūdi kitiems afrikanams, ir Afrika toliau nuo Vakarų pasaulio krpsta. Kaire esanti Alžyro sukilėlių vyriausybė nesukalbama laikosi link De Gaulle ir Tuniso valdovas jiems pritaria.

LABIRINTUOS

Kremliaus vyrai nesnaudžia. Vorosilovas su palydovais važiavo Afganistanan, kad "kvilį įvartytų" tarp Persijos bei Pakistano. Spaudimas į Persiją didėja. Šiaurės Persijos Azerbaidžane galima neužiloo susilaukti "sukilimo". Bet Nehru, tas ištikimas marksistas, staiga išdrįsta viešai kritikuoti didžiųjų agresijas. O Varšuvoje padėtis nėra aiški, ir E'senhoweris smerkia demokratų senatorių Greena, pats eidamas ligoninėn sveikatai patikrinti — ateity daug darbo laukia.

Pirmą kartą savo istorijoje Šiaurės Amerika atsidūrė bėklėje, kuomet jos didžmiesčiame gresia tiesioginis sunaikinimo pavojus.

Pirmą kartą Didžrusija savo ruožtu atsidūrė padėtv, kai turi Šiaurės arktinį frontą keliolikos kilometrų ilgio, kai iš pietų jai gali grėsti Kinija — da dešimts tūkstančių kilometrų frontas, o iš vakarų keliasis baisesina Vokietijos - Prancūzijos sąjunga! Dabar — tai Rusių Tautų Kalėjimas gali skilti pas kiromis tautinėmis sritimis!

Švytuoklė suindėio. Kur sustos — pasiausvyroje? Štai klausimas!

T. Daukantas

Formozos saloj įtaisomi raketų punktai

Amerikiečiai perleido didelį kiekį žinomų "Nike Hercules" raketų kinų nacionalistams, kurie Formozos saloje įtaiso toms raketoms leisti punktus. Kinų nacionalistai sekmingai jau var'oja "Sidew'nder" raketas, kurios prieš kurį laiką numušė 10 Mig tipo komunistų lėktuvų.

(E) Generolas Michailovas. "Grįžimo į tėvynę komiteto" pirmininkas Berlyne, esąs tariamai "sveikatos sumetimais" šitų pareigų atšauktas ir grįžęs į Maskvą. Jo vieton esąs paskirtas ats. generolas majoras Sergejus Višnevskis (gimęs 1893 metais.)

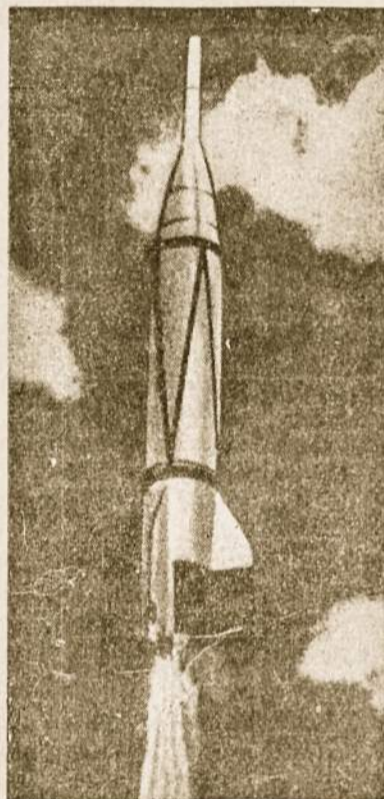
Okupuotoje LIETUVOJE

(E) Be papildomo atlyginimo kasėjos neina į laukus. Kai kurie kolūkiečiai, siekdami paskatinti kolūkiečiai, ir šiemet bulvių kasėjoms ir rinkėjoms skiria papildomus atlyginimus. Pvz., Kauno rajono "Vienybės" kolūkio valdyba bulvių kasėjoms moka papildomą atlyginimą 10 rublių už centnerį surinktų bulvių — kaip pranešė "Tiesa" rugsėjo 18 d. — Iš to galima daryti keletą išvadų. Viena, matyti, kad eilinis kolūkiečių atlyginimas jiems nesudaro jokio paskatinimo eiti į laukus. Kolūkiai, norėdami laiku nuimti derlių, yra priversti skirti papildomus atlyginimus. Antra, jei už bulvių centnerio surinkimą kolūkietėms mokama po 10 rublių, kok'a turi būti galutinė bulvių savikaina?

(E) Kauno "Drobės" fabrikas. — Briuselio parodoje laimėjo aukso medalį. Kai kurie Lietuvos išdirbiniai Briuselyje taip pat buvo premiuoti, tačiau visa ėjo Sovietų Sąjungos, ne Lietuvos vardo garbei.

Buvo paleista raketa su palydovu aplink mėnulį

Spalio 11 d. iš Cabo Cañaveral buvo paleista sekmingai raketa su palydovu "Pionner", kuris turėjo sudaryti mėnulio palydovą, tuo duodant įtaisytais

vidų aparatais smulkių žinių apie patį mėnulį. Raketa iškilo iki 127.452 km. aukščio ir, susidūrus su nenumatytomis kliūtimis, pakeitė kryptį ir spalio 14 d. rytą grįžo į žemę, sudegdama gro atmosferoj.

Nuo žemės iki mėnulio yra apie 350.000 km. tolio.

Ministeris Del Carril vyks į JAV

Iš gerai informuotų šaltinių pranešama, kad Argentinos ekonominijos ministeris dr. Emilio D. Del Carril spalio 15 d. išvyksta į Vešingtoną, kur bus tariamasi įvairiais finansiniais ir kitais klausimais, liečiančiais pakelti ir sustiprinti piniginį Argentinos vienetą ir ekonominį išsivystymą.

Kaip žinoma, sovietai Briuselyje vengė skelbti, kad tie ar kiti rodomi gaminiai yra Lietuvos kilmės.

(E) Penkių aukštų namai — be liftų. Iliustruotas Vilniaus žurnalas "Švyturys" rugsėjo m. laidoje išidėjo vieno puslapio foto reportažus antrašte "Negerai". Vienoje nuotraukoje matyti, kaip moteris varginasi kopdama su vaikų vežimėliu į ketvirtą aukštą naujai pastatytų namų Karolio Poželos gatvėje. Namai penkių aukštų, bet be liftu. "Kodėl Maskvoje, Leningrade penkių aukštų namuose įrengiami liftai, o Vilniuje ne", klausia reporteriai.

(E) Traukiniai eina — o tvarkaraščių nėra. Iš Vilniaus žurnalo "Švyturio" sužinoma, kad dar ir dabar Lietuvoje nėra išleistų tvarkaraščių. Žurnale pastebima: Geležinkelio ir autobusų transporto darbuotojai galėtų išleisti mūsų respublikoje kursuojančių traukinių bei autobusų judėjimo tvarkaraščius, ir kiekvienas pats susižinotų, kada ir kaip jam patogiau sia keliauti.

(E) "Ateistinis auklėjimas per istorijos pamokas". V. Petronis tąją temą negrinėja "Tarybinės mokyklos" 7-me numerje. Girdi nė viena kita mokslo disciplina neduodanti tokios gausios ir dėkingos medžiagos ateistiniam auklėjimui ir religijos demaskavimui kaip istorija. Autorius duoda eilę pavyzdžių, kaip atskirus istorijos epizodus galima panaudoti ateistiniam reikalui.

(E) Lietuvoje paskelbtas naujokų šaukimas į kariuomenę '939 metų gimimo.

(E) Grybų kelionė iš Lietuvos į Rusiją ir atgal. Perna Vaėnos paruošų kontora buvo surinkusi ir susidžiusi 97 tonas grybų. Kontora siūlė grybus tienu, k'itur, bet niekas jų nenorėjo imti. Grybai urmu pateko į Leningradą, ten juos perkovė į bonkas ir vėl jie grįžo į Vilnių, Kauną ir į tą pačią Vaėną — pardavinėjimui. Kiek tas grybų vežiojimas atsėio, niekas neklausia, rašo Vilniaus "Tiesa". Šiemet grybų esą nepaprastai daug. Kasdien dešimtimis tonų jie plaukia ir surinkimo punktus ir fabrikus, bet gyventojai kaž kodėl jų nesusiilaukia parduotuvėse. Iš kitos pusės trūksta sandėliu ir perdirbimo įrengimų. Varėnoje jau ketvirtus metus esąs planuojamas stambus daržovių ir uogų konservų fabrikas, bet statyba neina iš vietos. Laikraščio kritikoje plakami ir paruošėjų būriai, kurie "nuo senų laikų išsėdo polninose vietelėse kaip tranai gyvena bišių darbštuolių suneštu medumi".

(E) PET naujoviu pirminiu išrinktas Lenkijos delegacijos n'kas S. Korbonski, vieton Latvijos delegacijos n'ko p. Mosenis kuris p'rminkavo ketverius metus.

(E) Dar numatyti PET Seimo p'lnaties posėdžiai š. m. spalio 23 ir 24 ir gruodžio 10, 11 ir 12 dienomis.

Iš Lietuvos pogrindžio į Sibirą ir atgal

Neseniai į Vakarus atvykusio lietuvių pasakojimai

(Elta) Visai neseniai iš Lietuvos į Vakarus atvyko lietuvis, kuris savo laiku už pogrindžio veiklą tėvynėje buvo suimtas, specialaus teismo pasmerkta ilgam kalinimui ir išvežtas į Sibirą. Perleidęs ten kartu su tūkstančiais kitų tautiečių eilę kalėjimų ir prievartos darbo stovyklų, gavo leidimą grįžti į Lietuvą. Kurį laiką čia pabuves, tam tikromis apstovomis atvyko į Vakarus. Apsilankęs "Eltos Informacijų" redakcijoje papasakojo apie savo išgyvenimus daug įdomių smulkmenų. Kai ką iš jo pasakojimų čia ir spausdiname.

Šiurpūs vaizdai: Gatvėse suguldyti partizanai

"Nespėjo Europos laikuose nuaidėti paskutiniai karo šūviai, o Lietuvos miestelių ir miestų gatvėse ir aikštėse įjungė pirmieji lietuviškų partizanų lavonai: vyrai ir moterys, išsukinėtom rankom ir kojom, išrengti, durtuvais subadytais kūnais, jie gulėjo išniekinti purvinoje gatvėje. Šalinių sargyba. Suvaryta gyventojų minia pilnomis siaubo akimis žiūrėjo į gulinius ir ne vieną dantis sukandęs laikėsi, kad nepravirtų, nes tai galėjo sukelti įtarimą. Štai sargyboje stovintis čekistas spyrė vienam nužudytam į veidą. Minioje pasigirdo klyksmas ir senyva moteris sukritė apalpusi. Ilgiau ji reiškė laikę, žiūrėdama į savo sūnaus lavoną. Dar nespėjusią atsigauti moterį čekistai nuvedė į saugumo būstinę, sakydami: "Ten ji galės iki valiai tą banditą apraudoti".

"Vargas tau Lietuva"

Ir taip diena po dienos. Gatvėse lavonai, kalėjimai prikimšti, visur ašaros, kraujas. Dienomis rusų ir vietinių išgamų būriai vaikšto po kaimus, provo-

kuoja ir plėšia gyventojus — tai ano meto Lietuvos vaizdai. Kratos metu nieko pas gyventoją neradę, jie kur nors iškis šovinių ar rankinių granatų, apie kuriuos tas gyventojas nieko nežino — ir tokiu būdu jį suima, kankina, o jei išlieka gyvas, išveža į Sibirą. Prisimenant anuos laikus, taip ir norisi sušukti: Vargas tau Lietuva! Tačiau vis nauji vyrai stojo į kovą: gimnazistai, studentai,

jaunimas, pilnas jėgų ir energijos, nepabijojo stoti į tą nelygą kovą. Ejo visi, kam bent kiek drąsos ir valios užteko: darbininkai ir ūkininkai, seniai ir moterys. Kiekvienas galvojo — juk kova netruks ilgai, ateis Vakarai ir padės išsilaisvinti. Be to, Atlanto chartoje pasakyta, kad kiekviena tauta turi apsisprendimo teisę. Ir kokia gyvenimo ironija! Vakarai skendo pergalės svaigulyje, o Maskva Atlanto chartą laikė vaikų žai-

dimu. Vakarai nė nenujautė, kad šildo gyvatę užantyje, nenumatė, kad toji gyvatė turi aštrius dantis, pilnos nuodų. Jie neklausė protingų žmonių perspėjimų ir paskendo nusiramini-me. Lietuvos gyventojai su šiurpu stebėjo, kad juo ilgyn, juo sunkiau bus su Maskva susitvarkyti.

Lietuviai kovojo ir žuvo, pasitikėdami Vakaraus

O lietuviai ėjo į kovą, pasitikėdami Vakaraus ir žuvo, žuvo šimtais, tūkstančiais, žuvo

BRAZILIJA

— Estijos Konsulas Karls Art, 17 metu dirbęs Rio de Janeiro, 1958.IX.27 d. išplaukė į Kanadą, pas sūnų įžymų mokslininką. Karl Ast yra žymus Estijos rašytojas, išleidęs per 16 knygų, buvęs Estijos darbo ministeris ir paskutinio Estijos prezidento Pats didelis draugas. Karl Ast jau caro laikais buvo ištremtas į Sibirą už politinį veikimą. Nors jau eina 72 metus, Ast yra sklidinąs kūrybinės energijos. Jis yra didelis Lietuvos draugas. Pastaruosius 15 metų Rio de Janeiro Lietuvos, Latvijos pasiuntinybės ir Estijos konsulas, K. Ast vadovybė, buvo viename būste. Tai tur būt vienišelis visame pasauly toks žlaudus Pabaltijo valstybių bendradarbiavimas, kurio naujingumą nesunku numatyti. Pabaltiečiai su dideliu liūdesiu išlydėjo K. Astą į Kanadą. Estijos liėčių reikalais Brazilijoje rūpinasis kons. Saukas, gyv. Sao Pauly.

inius, masiniai palaidojo Sibiro rėmimo ir Sibiro stovyklose, undrose nekaltus?

Stambiausieji trėmimai

Stambiausi trėmimai vyko 1945 - 46 metais. Ypač plačiu mastu trėmimai buvo vykdomi 1948 m. gegužės mėnesį, 1949 m. pavasarį ir 1951 m. rudenį. Čia daugiau bolševikai paėmė kitą metodą. Jie gaudydavo paskiras eimas ar asmenis ir transportuodavo juos su kalniais per persiuntino kalėjimus į Sibirą. 1952 m. pabaigoje Vilniaus persiuntimo kalėjime laukė transporto į Sibirą apie 300 žmonių. Sunku buvo žiūrėti į tą vaizdą. Štai viena moteris su septyniais vaikais — kurių vyriausias 10 metų — sėdi kalėjimo kiemo viduryje ir laukia sunkvežimio. Aplink tą moterį švilpia vėjas, šalta, pusto ir kažkur nustaugia čekisto šuo. Net mums, praėjusiems tardymo "mokyklą" ir jau nemokantiems raudoti, pasirodė ašaros akyse, kai vienas iš vai-

LIETUVOS IG. MINISTERIUI Dr. FRIKUI MEIERIUI SUEJO 65 METAI AMŽIAUS

Sukakties proga Liet. Pasiuntinybės ministerį sveikino visos Rio de Janeiro lietuvių organizacijos bei paskiri draugai š. m. liepos 16 d., kviesdami solenizantą dalyvauti jo garbei rengiamame pobūvy. Tačiau min. Meieris perkalbėjo organizatorius nerengti jokių viešų iškilnių jam pagerbti, pabrėždamas, kad turime telkti visą energiją ir lešas vieninteliui tikslui — Lietuviai vaduoti.

— Medžių Sodinio šventė, kuri įvyko Rio de Janeiro, buv. Imperatoriaus Pedro sode, dalyvavo 52 draugišku Brazilijai valstybių atstovai, jų tarpe ir Lietuvos min. Mejeris. Rio de Janeiro miesto valdybos išlaikomų mokyklų mokiniai buvo pasiskyrę "patronuoti" valstybių atstovus. Taip atvykus Lietuvos ministeriui, Santa Rita de Cassia instituto mokiniai (32) lietuviškai sugiedojo Lietuvos Himną, kurį juos išmokė p. Saurasaitėnė ir kelių tūkstančių moksleivių procesijoje garbingai pernešė Lietuvos vėliavą pro aukštųjų svečių tribūną. Šventė paliko visuomenei neišdildomo įspūdžio.

— Kun. J. Janilionio, nenuilstamo Rio de Janeiro lietuvių kolonijos veikėjo ir kapeliono sesuo Adolfiną mirė širdies liga 1958.IX.20 d. Jos netikėta mirtis labai nuliūdino visus Rio lietuvis.

— Brazilijoje rugsėjo mėnesį lankėsi pp Vygandai iš JAV (jaunavedžiai), palikdami labai malonaus įspūdžio savo aukštu kultūringumu.

kų paklausė: "Mama, ar tuoj eis me namo? Kodėl tėvelis mus vienus paliko?" Nežino vaikas, kad tėvelis jau čekistų naguose, kad visa šeima bolševikų nevalioje... Oi, Rusija, besotė, kiek ji sugėrė lietuviškų ašarų ir kraujo!

(Bus daugiau)

ŠVENTAS KAZIMIERAS

Katedra, slepianti šv. karstą

Kas yra lankęs Vilnių, tikiuosi, ne kartą bus praėjęs pro baltą kolonų apjuostą katedrą, tenai Gedimino kalno atslaitėj. Seni kunigaikščių pilies griuvėsiai pakibę stūkso aukštai, apačioj dunkso karališka šventovė, daugun įrėmusi kryžių. Greta jos tarytum ją saugotų, stiepiasi lieknas minaretinis bokštas. Saulės atokaitoje jų atspindžiai tvyska visam šventaragio slėny, liejasi Vilnelės ir Neries pašlaitėmis it žari liepsna, kuri čia, sako plazdenusi kitados amžinąja ugnimi. Katedros skliautai, pasakojama, gaubia to senoj altoriaus akmenis, o šalimai jų ilsi ir Vytauto Didžiojo kaulai. Neatsiejamai įaugę tie pastatai į mūsų sostinę, didžiųjų Lietuvos kunigaikščių miestą, kaip tradicija sena į tautos būdą. O su ta istorine ir religine Vilniaus būtimi suaugęs yra ir Kazimieras — šventas Lietuvos karalaitis ir josios žemės globėjas. Sidabrinį jo karstą dengia aštuoniakampis katedros kupulas.

Aidūs žingsniai nuskardi erdviu katedros ruimu ir dešine na-

va nulydi prie koplyčios, tenai šalimais didžiojo altoriaus.

Baltų sidabrinų varšų žaisme tavo vyzdį prisega šventojo karstas. Iškilęs aukščiau altoriaus, jis, rodosi, plaukia grakščiais angelų sparnais, o jų Karalienė, Dievo Motina, maloniai jam šypsosi. Nuo blyksnišios tabernakulo liepsnelės truputį paruosvę jos skruostai. Išiklausai, ar nešgirsi tylių žodžių iš to pakelto karsto ir to gyvo angelų būrio?...

Šv. Kazimiero koplyčioje, iš tikrųjų, nesijauti vienišas. Rimties ir palaimos apgaubtas šventumu susižavi, nuginimsti susimastyme giliam, lyg būtų laikas sustojęs ir amžinastis prabilusi. Juk tiek jau metų pro tą vietą pratekėjo, ir labai audringų prabėgo amžių, ir sukurių verpetų, o tas šventojo karstas, rodos dabar būtų žmonių paliktas — toks gyvas, toks nemarus ir nomainus.

ŠVYTURYS ANT LIET. TAKO

Šv. Kazimieras yra pirmas ir vieni vienas ligi šlolei Dievo žiebtas švyturys ant lietuviško

tako, ant kelio pačiame krikščioniškos Europos nuošalume. Jo šventės Mišiose skaitoma šv. Luko evangelija apie uždegtus žiburius ir valdovo lūkuriuojančius tarnus (Luk. 12, 35). Kazimieras buvo pakviestas budėti savo tautos namuose ir šviesti Viešpaties kely, tame dar neatpagonėjusiame krašte.

Prieš tą penketą amžių, kurie dalo mus nuo šv. Kazimiero, Lietuva gyveno pačius pirmuosius krikščionybės laikus. Josios kryžiai ir rūpintojėlai ošė dar žaliais ažuolais šventose giriose, kurios supo nedauelį dar pastatytų bažnyčių. Vytautas tik neseniai Lietuvą buvo surišęs su Bažnyčia, paskubomis ir nebaigtinai; net jo laikų neofitinė karta nebuvo dar išmirusi ir atsikračiusi pagoniškių pagaidų. Pagonybė buvo gyva kiekviename daikte: ir lietuvių sentimentuose ir jų papročiose.

Iš viršaus apkrikščioninta Lietuva buvo tada apsisiautusi Rytų galybės skaiste, prikopusi savo politinio išsiskleidimo viršūnę. Karaliaus Kazimiero laikais (1440 - 1492) aptykę buvo ir dažnesni karai. Visu svaigiančiu Lietuvos platu sklendė

laikinės taikos palaima. Glostė ji mūsų šalį, rodosi, tam, kad pirmojo mūsų šventojo lopšys pasisuptų pačioje Lietuvos iškilimo viršūnėje. Netrukus ji įžengs į nuožulnų kelią — ims ritėti iš neapkėčiamų plotų į ankštus Nemuno krantus, gūžtis į siaurutį Baltijos pamarį, nes rusai rytuose ima persverti ir stumti lietuvių ir vakarus.

Tai tame praeito mūsų gyvenimo lūžyje — posūky iš svaigios aukštumos į tykojantį pažeminimą — sueina du mūsų likiminiai takai ir prasilenkia du įžymieji mūsų tautos vyrai. Didžio mūsų politiko, Vytauto, laikai atitolsta ir pirmojo mūsų šventojo, Kazimiero, priartėja. Pirmojo vakarinė žara ir antrojo rytinė brėkmė susipina savuos atspindžius ties tuo patim mūsų likimo vingiu, ir žemškus jų palaikus priglaudžia tie patys Vilniaus katedros skliautai. Politinės lietuvių jėgos kūrėjas sulaukia dvasios ukdytojo, palieka jam paruošta kelią ir įbertą Dievo žodį. Jis išsiskleis ant susiaurėjusių vytautinų plotų, atsirems šventojo pavyzdžiu ir dangiška globa, kad būtų išsaugota bent pati tautos gyvybė.

Vytautas yra padėjęs pirmam mūsų šventajam supinti ir lietuvišką lopšį. Jau gerokai sensitelėjusiam savo pusbroliui Jogailai, bendravaldžiui ir bevaiškiui, įpiršęs Sofiją Alšėnaitę — ketvirtąją žmoną. Ta buvo šv. Kazimiero senelė, lenkų istoriografijoje vadinama Sonka, karaliaus Kazimiero motina. Tad iš savo senelių — Jogailos ir Sofijos — ir savo tėvo šalies Kazimieras buvo grynas lietuvis, viena jo motina buvo austrė. Lenkiško kraujo jame nesruveno, nors Lenkuose jisai gimė (1458. X. 3), tenai užaugo, subrendo ir tik paskutinius savo jaunystės metus išgyveno Lietuvoje. Grįžtamas kelias į senolių kraštą, ir dar šventojo kelias, nebuvo karaličiui be kliūčių ir sunkumų. Jį pančiojo karališkas rūbas ir gaudė svetimi sossai, bet jis atvyko į Lietuvą už jokio sosto neužkliuvęs, kad jį turėtų tik savo tautos širdyje.

KARALIŠKO SODO ŽELMUO

Gimė ir augo Kazimieras karališkuose Krokuvos rūmuose — prie lenkiškų Vislos krantų, kur kitados krikštijosi ir valdė jo senelis Jogaila; paskui jo dėdė Vladislovas, žuvęs kovoda-

Mokslas - MENAS - Literatūra

J. GOBIS.

UNIFORMUOTAS ĮVAIRUMAS

(Tęsinys)

Krinta į akis, kad nemaž visi lietuviai tarybiniai rašytojai daug dėmesio skiria rusų literatūros klasikams, kurie nieko ar maža bendro turi su leninistine ideologija. Suprantama, kad tarybiniam Lietuvos rašytojams yra mieli revoliuciniai rašytojai be atodairio į jų tautybę; tokių raudonų ar ružavų rašytojų yra ne vien Rusijoje, bet lietuviai bolševikai pirmon galvon gula ant tautinių rusų rašytojų ir juos verčia į lietuvių k. Tokie vertimai negali skaitytojams įkvėpti meilės marksizmui, bet gali skaitytojo mintį pasukti į rusofiliją. Yra ir tokių rašytojų, kaip, pvz., Putinas, S. Čiurlionienė-Kymantaitė, M. Šikšnys, R. Lenkauskas, K. Vairas-Račkauskas, kurie savo kūrybinę dvasią maitino ne vien rusų klasikais, bet ir kitų tautų. Aplamai imant, iš šitos knygos nekrinta į akis ypatingas rusų padų laižymas (kaip ti galima buvo laukti. Kai kurių autobiografijose nėra nieko visai rusofiliško, pav., Putino autobiografija terodo kelius, kuriais autorius jieskojo originalaus, tikro kūrybinio grožio. Jei Putinas ir padejuoja ne kartą klydęs, tad kuris grožinės literatūros kūrėjas, kad ir pasaulinio masto, nėra klydęs: nei Dantes, nei Goethe, nei L. Tolstojus, nei Dostojevskis, nei kiti nebuvo visai tos pačios nuotaikos savo kūrybos pradžioje, kaip ir jos pabaigoje. A. Vienuolis irgi apgailestauga savo klaidas ir reikia manyti, kad daugiausia jam nesmagu, kad buvo pakrypus į itališką fašizmą ir parašęs "Viešnią iš Šiaurės". "Viešnia iš Šiaurės" — tai labai trefnas veikalas tarybinio požiūriu. Visai ku-

klus yra Juozas Grušas. Jis rašo: "Kažinkokio likimo dėka mano gyvenimas iki šiol praėjo, palyginti, labai ramiai, nors laikai, kuriuose gyvename, yra nepaprastai audringi. Ir aš laikau, atvirai kalbant, savo gyvenimo laime, kad visos audros ėjo tarsi pro mane. Jos nenubloškė manęs kur nors į pasaulio kraš-

pajudinamos pasaulėžiūros". Iš tiesų J. Grušas laimingas, kad nebuvo ištremtas į Sibirą ar nublokštas į Braziliją. Jei jau tokie tiesos linijos profesionaliniai revoliucionieriai komunistai, kaip E. Tautkaitė (Karolio Požėlos našlė) ir Žalionis buvo ilgiems metams ištremti į aziatinę Rusiją, tad ką ir bekalbėti apie tokius, kurie tėra "tiesos jieskotojai", ir kovotojai už "surastą tiesą".

Įdomi kai kurių tarybinų ra-

ti keletą ryškesnių žmonių paveikslų, gyvenančių mūsų audringą gyvenimą, kūrėnėlių, kojojančių, nugalėnėlių kliūtis, nesekmes ir savo vidinius prieštaravimus. Dar norėčiau parodyti, kad ir praeityje Lietuvos žemė yra davusi nemažą pažangių, taurių, kietai užgrūdintų žmonių. Norėčiau, kiek sugebėdamas, atskleisti tuos gilius, naujo ir seno, gėrio ir blogio konfliktus, kurie vyksta sudėtingame, žengiančiame pirmyn,

Naujas daktaras lituanistas

Šiomis dienomis negausių mūsų lituanistų šeimą papildė vienas naujas vardas — Kostas Ostauskas, neseniai gavęs lituanistikos daktaro laipsnį Pensilvanijos universitete, Filadelfijoje, JAV. Dizertaciją rašė apie Joną Biliūną.

RINKTINĖS MINTYS

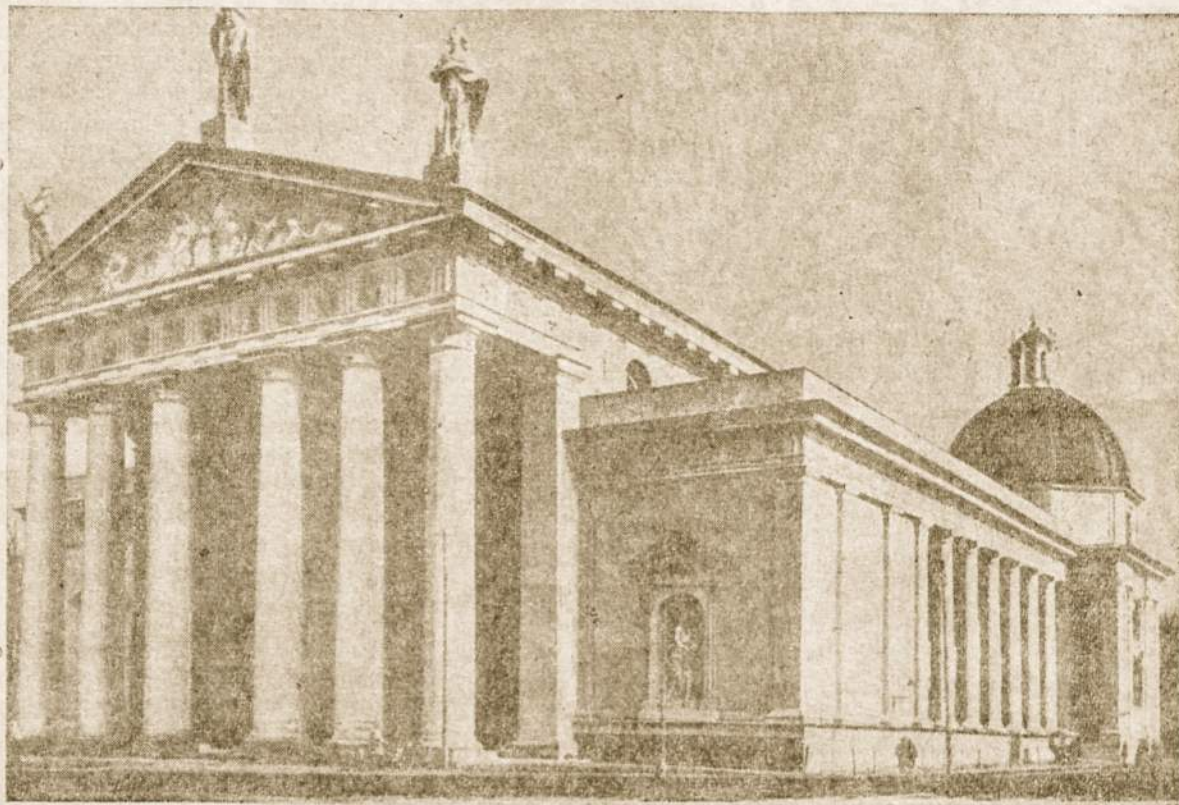
Spaudai parengė Juozas Prunskis, 1958 m.

Tai aforizmų, citatų rinkinys. Čia sutelkti ne tik šimtmečių, bet ir tūkstantmečių giliųjų minčių spinduliai, papuošti kiek galima, dailesniu ir vaizdesniu žodžio apdaru.

Siame rinkinyje galima rasti būdingų priežodžių, patarlių, paimtų iš prancūzų, vokiečių, anglų, italų ir kitų tautosakos lobynų.

siribojimas nuo pasaulinės kultūros laimėjimų neišvengiamai veda prie atsilikimo. Mes visą laiką privalome savo kūrybą su kuo nors lyginti, — tuomet žinosime jos vertę. Tuo pačiu turėtumėm būti išdidėsniai, veiklesni savo siekimuose. Lietuvių literatūra negali būti skirta vien lietuviams. Jos vardas turėtų skambėti plačiau. Maža tauta ne kliūtis dideliui menui". Tai yra jauno lietuvio partijoto kultūros filosofija, iš principo šis kūrybinis R. Lankausko "credo" yra be priekaištų. Juk maža graikų tauta yra sukūrusi didelį, pasaulinės vertės meną. Mažos tautos — kaip, pav., švedai, norvegai, danai, flamai, suomiai — turi nemažą kultūras. Belieka Lankauskui ir jo kūrybiniam vienminčiams nuoširdžiai palinkėti sėkmingai kurti meno vertybes ir iš mažos tautos iškelti didžią kultūrą.

(Bus daugiau)

Išniekinta bolševikų Vilniaus katedra, kurioje ilsėjosi šv. Kazimiero palaikai

ta, neatskyrė nuo tėvynės ir nuo artimųjų, nepastatė į ypatingas gyvenimo ir darbo sąlygas, neprivertė užimti netikrą poziciją santykiuose su tiesa, kas kartais pasitaiko audrų metu, instinktams kovojant su išmintimi. Tačiau visi didieji vertybių perkainojimai, aišku savaime, keitė ir mano pažiūras į gyvenimą, nors niekada nemokėjau susidaryti išbaigtos, tobulos, ne-

tytojų pažiūra į kūrybos prasmę bei jos uždavinius. J. Grušas rašo: "Kiekvienas grožinės literatūros veiklas, nežiūrindam ir apimties, yra autorias antykio su gyvenimu atspindys, autorias minčių istorija". "Kaip rašytoją mane labiausiai domina žmogus, jo darbas, jo kova, jo aistros, jo vieta gyvenime, jo likimas. Norėčiau dramatinės formos veikaluose sukur-

gyvenime, ir pačiame žmoguje. Kartu su vaizduojamais žmonėmis jieskoti gyvenimo prasmės, jieskoti ir surasti tuos idealus, dėl kurių verta gyventi — tai ir yra mano gyvenimo prasmė". Tai toks yra J. Grušo kūrybinis "credo".

Romualdas Lankauskas (gimęs 1932 m.) rašo: "Man visada atrodė ir atrodo, kad bet koks surambėjimas, apkiutėjimas at-

mas su turkais (1444); vėliau jo tėvas Kazimieras, užėmęs brolio sostą (1447). Labai nenorėdami išleido jį lietuvių svetimon šalin, kuri negražinamai nardino Lietuvos valdovus vieną po kito. Čia išvaldęs septynerius metus, Kazimieras vedė (1454) *Elzbietą Habsburgaitę* — Austrijos hercogo ir vokiečių imperatoriaus Albrechto III dukrą, našlaitę. Po tėvo mirties ji augo pas savo dėdę imperatorių Fridrichą III. Jos dar visai mažos buvo tykoję lenkų ponai, kaip seniau Jadvygos, geisdami Vengrijos ir Čekijos sostų, į kuriuos ta našlaitė turėjo teisių. Tačiau už Kazimiero ji išėjo tik tai tada, kai pasimirė josios sužadėtinis — Saksonijos kunigaikštis Fridrichas. Tai buvo rimta, pamaži, tvirta būda ir glaudžiai su katalikiškais vokiečių papročiais suaugusi aštuoniolikametė mergaitė. Krokuvos aplinka būsimai Šventojo motinai nebuvo visai svetima. Vokiečių kultūra čia buvo tiek pat įtakai, kaip ir lenkų, ir abi jos dar neturėjo vėlesnių tautinio priešingumo dygių. K. okuva alsavo dar viduramžiška dvasia, krikščionišku universalumu. Lotynų kalba ofi-

cialiai vyravo šviesuomenėje, universitete ir karaliaus aplinkoj. Kasdieninė kalba karaliaus rūmuose galėjo būti ir vokiečių ir lenkų. Nežinia, ar karalius prašnekdavo į savo vaikus ir lietuviškai?

O ta karališka šeima buvo gana gausi. Dievas pabėrė jai trylika vaikų, iš kurių išaugo šeši berniukai ir penkios mergytės. Šv. Kazimieras buvo *tretytis kūdikiš* (1458) ir *antrasis sūnus*. Vyresnis už jį buvo brolis Vladislovas (1456) ir sesuo Jadvyga (1457), pakrikštyti senelių vardais. Kazimierui atiteko tėvo vardas — jis mūsiškai reikštų "taikos nešėją". Tiko jis Šventajam kaip simbolis jo taikaus gyvenimo ir skausaus Taikos Karalienės garbintojo. Keturi jo broliai vienas po kito susėdo vėliau į Vengrijos, Čekijos, Lenkijos ir Lietuvos sostus, penktasis turėjo vyriausio Lenkijos bažnyčios dignitoriaus skeptrą ir kardinolo skrybėlę. Keturi seserys išėjo už vokiečių kunigaikščių, pasiskleisdamos tarp Nemuno ir Dunojaus. Vienas Kazimieras nepakėlė jokio žemiško vainiko, kurių broliams

jo ir seserims taip gausiai atiteko.

Šv. Kazimieras iš mažens yra nokęs savo motinos rimtoj ir krikščioniškoj dvasioj. Jis tiek daug patyręs iš jos maldingumui ir šventimui akstinų, kad galima būtų juodu gretinti su Monika ir Augustinu; tik tai anoji pirmųjų amžių šventa moteris lenkė sūnų šventojo keliu, o Elzbietai norėtosi savąjį matyti doru krikščionių valdovu. Karaliaus insignijos visą laiką tvyskėjo jos akyse.

Senasis Kazimieras savo sūnui taip pat paliko ryškių tėvo bruožų, nors jo vaidmuo sūnaus ugdyme buvo žymiai silpnesnis. Žymu yra Šventajame iš tėvo paveldėto santūrumo ir ramumo, lietuviško pakantumo ir taikingumo. Tėvas šiais būdo bruožais rodėsi politikoje ir valstybės bei šeimos rūpesčiuose, sūnus juos modifikavo ir kartojo religiniame gyvenime. Jie Šventojo charakterį yra dar suplėnėję maldingumu, dvasios kūdikiškumu ir tiesumu. Nuo gamtos dar neatitokęs lietuviškas jausmingumas, įsijautimas į žmones vargų slėgiamus, jautrumas plazdančiai visatoj gy-

vybei liejasi iš vaikiškos jo sielos psalmėmis ir giesmėmis. Labiausiai jo pamėgta giesmė Marijai "Omni die" primena, tarytum Lietuvos lakštingalų čiauškėjimą. O jųjų čulbėsiu aistringai žavėdavęsis jo senelis Jogaila. Jautria savo siela, įjaudinama tyro skaistaus grožio ar kilnaus jausmo, Kazimieras išsiskirdavo iš viso namų židinio.

KARALAIČIO MOKYTOJAI

Kai Kazimierui suėjo šešeri metai (1464), karaliaus vaikų mokyti buvo pakviestas Krokuvos kanauninkas Jonas Dlugošius.

Dlugošius žymus lenkų kronikininkas, kurio tėvas Žalgirio mūšy grūmėsi šalia Vytauto, žinojo daug smulkmenų iš netolimos Lenkijos ir Lietuvos praeities. Jis galėjo auklėjamesiems karalaičiams papasakoti arba ir paskaityti iš rašto — jo paties vartaliotų ir nusirašytų dokumentų iš įvairių archyvų. Deja, apie Lietuvą ir jos didžiuosius kunigaikščius Dlugošius pasnėkos negalėjusios atrodyti simpatiškos ir patrauklios. Lietuvos savarankumui jis buvo priešiškas nusistatęs. Jam nepatiko nei

Vytautas, nei Jogaila, nei pats šv. Kazimiero tėvas — visų jų savaranki politika. Iš lenkiško valstybingumo sugeltų lūpų Lietuva turėjo atrodyti atšaki, neprotinai užsispyrusi, labai dar pagoniška ir barbariška. Tos tendencijos Kazimiero sūnuose yra stipriai atsiliepusios. Galimas daiktas, jos nepaliko be atgarsio ir šv. Kazimiero nuotakoms. Tačiau šventas žmogus sugeba labiau už kitus įžvelgti tiesą ir jos tvirtai laikytis. Susitikęs su Lietuva ir ją pamilęs, Šventasis neparodo tų "dlugošiško švietimo" vaisių, kokius, pavyzdžiui, yra raškęs jo brolis Aleksandras, būdamas didžiųjų Lietuvos kunigaikščių.

Šv. Kazimiero būde žymesnių pėdsakų paliko *karitatyviniai* jo mokytojo darbai: užuojauta vardieniams, paslaugumas padėti nelaimingiems, tėviškas rūpinimasis studentais, duosni ranka naujiems vienuolynams ir statomoms bažnyčioms. Visų tų gerojo žmogaus žėručių yra gausu vėlesniame šv. Kazimiero, vargšų ir nelaimingų globėjo, gyvenime.

(Nukelta į 6 psl)

Sekmadienio Rimčiai

MIRĖ ŠVENTASIS

Savo vasaros būstinėje spalio 9 d. 23,52 val. 30 km. nuo Romos mirė Jo Šventenybė Pijus XII. Mirė popiežius, kurio plati žmoniška ir taikinga dvasia buvo išstatyta per visą jo valdymo laiką didžiausiems mėginimams. Vos tik užėmęs popiežių sostą, turėjo kesti Antrojo Pasaulinio karo nelaimės, nuo kurių neliko laisva nei jo mažytė 64 ha. valstybė. Karo metu Pijus XII tuoj parodė, kuo buvo pilna jo širdis: jis ėmėsi asmeniškai globoti ir remti visus karo ištiktuosius. Šalia savo norų sutaukinti bekariaujančias tautas, rašant jų vadams asmenišką laiškus, Pijus XII siunčia savo popiežiškos pagalbos ranką visiems nukriaustiesiems. Katalikiški vienuolynai ir bažnyčios gauna iš jo įsakymą globoti persekiojamus žydus bei kitokius, kuriems grąšo mirties pavojus. Tuo būdu Pijus XII parodė, kad jojo širdyje plazdėjo pilniausiai, kas yra pas kiekvieną žmogų kilniausia: jojo protas ir valia kuriuos stiprino Dievo malonė. Ir tai jis rodė visu savo popiežiavimo metu.

1944 metais, mirus kard. Maglione, Pijus XII pats ant savo pečių pasiėmė savo Vatikano valstybės sekretoriaus pareigas. Nužiūrint savo visą laiką menkos sveikatos, nenuilstamai stengėsi suteikti pasauliui daugiau teisingumo, o Bažnyčios viduje vykdė nuostabų Bažnyčios tarpautinimo planą. Taip 1946 metais nedvejojo paskirti Bažnyčiai 28 kardinolus užsieniečius, kai iš viso paskirtųjų tada sudarė 32.

Europos rytuose prasidėjo nauja persekiojimų banga prieš Bažnyčią. Zagrebo arkivyskupas Stepinac jugoslavų liaudies teis-

mo buvo pasmeiktas 16 metų kalėjimo. Rumunijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje valstybės viešai paskelbė atvirą kovą prieš kunigiją, kai tuo tarpu Vengri-

joje 1949 metais primas Mindszenty buvo pasmerktas ir įkaltintas. Šiuo kartu Pijus XII paskelbė protestą prieš tai, ką jis laikė kaip krikščionijos ir visos žmonių giminės įžeidimu. 1949

džiojo atleidimo" metus su įvykiu, kuris liks įamžintas visoje Bažnyčios istorijoje: paskelbė Marijos Paėmimo į dangų dogmą. Pasitares su viso pasaulio vyskupais, Šv. Tėvas lapkričio

metais liepos mėnesį nusprendė išskirti iš Bažnyčios kovojančius ir išpažįstančius komunistų komunistus.

Šventaisiais 1950 metais popiežius išvystė nuostabią veiklą nešdamas ant savo pečių 74 m. Audiencijos, kongresai, manifestacijos milžiniškos apėigos tęsėsi veik nenutraukiamai per ištisus 12 mėnesių, kurie sutraukė į Romą tokių skaičių žmonių, kokio nėra buvę niekad, kai buvo paskelbtas Bonifaco VIII pirmasis jubilėjus 1300 metais.

Pijus XII užbaigė tuos "di-

1 d. paskelbė, kad Švč. Mergelė Marija buvo paimta į dangų su siela ir kūnu. Ši atmintina apeiga įvyko šv. Petro Bazilikos aikštėje, dalyvaujant 400 vyskupų, atvykusių iš visų žemės užkampių.

Šventaisiais Metais ir vėliau netrūko Pijui XII naujų rūpesčių ir liūdesio, kuris matė Bažnyčią išstatyta naujiems kas kart sunkesniems mėginimams Čekoslovakijoje, Rumunijoje ir ypač Kinijoje, kur misijonieriai, vyskupai ir paprasti vienuoliai buvo išvaromi be jokio pasigailėjimo, norint visai užsmaugti Bažnyčią. Ju tarpe buvo išvaryti ir keletas misijonierių lietuvių iš saleziečių ir marijonų tarpo. Ypatingo atgarsio pasiekusiais dokumentais popiežius paskelbė daromas persekiojimus vienai Bažnyčios daliai, kuriai jis suteikė ypatingą vardą "Tylos Bažnyčia". Tuo dažnai priminė ir Lietuvai daromas skriaudas.

Po triukšmingų Šventųjų Metų sekė kiek didesnis susitelkimo laikotarpis. Tačiau popiežiaus kalbos pasidaugino. Daugeliu atveju tai buvo pagrindiniai dėsnių Bažnyčiai didžiuosiuose dabarties klausimuose ypač socialiniu atžvilgiu. Pijus XII atsidėjo pritaikinti Bažnyčios gyvenimą naujųjų laikų reikalavimams nepažeisdamas nieko, kas yra josios nekintami dėsnių. Tuo metu leidžia vakarines šv. Mišias, sušvelnina prieš Komunią reikalingą pasninką. 1952 metais sušaukia antrąją savo popiežiavimo konsistoriją, kurios metu paskiria naujus 24 kardinolus, ir tuo po šimto metų pirmą kartą kardinolų skaičius pasiekta pilną savo 70 žmonių sąstatą.

Šios konsistorijos metu buvo suteikta kardinoliška garbė Zagrebe arkivyskupui Stepinac ir Varšuvos arkivyskupui Višinskiui, kurie patys negalėjo atvyti į Romą atsiimti iš popiežiaus rankos kardinoliškos skrybėlės.

Neužilgo, pasibaigus Konsistorijos apeigoms, popiežius apsirgo. Tai buvo 1953 m. sausio 21 d. Ši liga buvo pirmoji sun-

ki liga jo gyvenime ir jos metu buvo baiminamasi dėl jo gyvybės. Tačiau pamažu Šv. Tėvas, kuris pradėjo 78 gyvenimo metus, pasitaisė ir visų nustebeimui atnaujino normalų savo veiklos ritmą, gal tik su tuo skirtumu, kad sumažino privačių audiencijų skaičių, daugiau atsidėdamas kone išimtinai bendrosioms audiencijoms, į kurias susirinkdavo milžiniškos minios.

1953 metų pabaigoje savo enciklika "Fulgens Corona" paskelbė Marijos Metus - 100 metų nuo Marijos Nekalto Prasidėjimo Dogmos sukaktuvių. Tai buvo naujas Marijai pamaldumo parodymas, kurios globai jis buvo pavedęs savo popiežiaviu. Pijus XII atidarė Marijos Metų iškilmes pats apsilankydamas į Marijos Didžiosios Baziliką, kurioje jis buvo atlaikęs pirmasias Mišias 1899 metais. Tų metų gruodžio 8 d. automobiliu pervažiavo skersai visą Romos miestą, visur lydymas nesuskaičiuojamas žmonių minios ir sustojo Ispanijos aikštėje atiduoti pagarbą Nekaltosios statulai, kurią pastatė Pijus IX prisiminti dogmos paskelbimui 1954 m.

Šalia šių milžiniškų darbų visur ir visada pasireiškė kilniausios žmogaus Dievo malone sudievinotos galios protas ir širdis. Viso savo popiežiavimo metu Pijus XII susidūrė su painiausiais klausimais. Tačiau Pijus XII, sėdamas visą išmintį iš amžinosios tiesos, davė visam kam tėvišką patarimą, protinę sprendimą ar tinkamą išpėjimą. Kreipėsi savo išpėjimu žodžių į politikos žmones, į dirbančius mokslo laboratorijose, į mokytojus, į tėvus, į artistus, į darbininkus ir kaimiečius, atkreipdamas dėmesį į taikų kiekvieno savų problemų pergalvėjimą, kad jie nepasidarytų nereikalingos kovos šaltiniai.

Nerimą kelias grynųjų ir pritaikomųjų mokslų išsivystymas su sukiai pramatomais technologiniais padariniais, ekonominiai, finansiniai, politiniai, auklėjimo, estetiniai ir doroviniai modernaus gyvenimo klausimai,

(Nukelta į 7 psl.)

NAUDINGI PASAKOJIMAI.

SKRUZDŽIŲ KOVA

Mažai kas žino, kad skruzdėlės yra protingi vabzdžiai. Jos gyvena giminėmis, turi savo vadus ir tarybą. Skruzdėlynas — ištisa skruzdžių valstybė. Visos skruzdės pasiskirstę savo pareigomis ir turi savo kariuomenę. Jos taip pat kaip ir žmonės kovoja dėl savo ekonominių reikalų. Kai vasarą koks nors išdykėlis suardo skruzdėlyną — skruzdžių valstybę, skruzdės stengiasi iki rudens jį sutvarkyti. O kai tą darbą užbaigia, jau nebūna laiko maisto atsargai paruošti. Tuomet jų vadai sustojo tvarkingai ratu ir kiek pasitarę, sušaukia savo kariuomenę ir lygiomis eilėmis traukia į kaimyninį skruzdėlyną. Prasižada arši kova. Užpultąjį skruzdėlyną negalėjusios nepasilie-

siekdamas 300 metų, kadugys —

MEDŽIŲ AMŽIUS

Gerai žinome, kad medžio kamienė yra žiedai — rievės, kurias suskaitę galime pasakyti medžio amžių. Kasdieniniame gyvenime žmogus tuo nesidomi, bet botanikams tai svarbu. Jie apčiuopinėja kiekvieną seną medį, per didinamuosius stiklus suskaito žiedus — rieves.

Mūsų medžių amžius nėra jau toks mažas. Maumedžiai lengvai sulaukia 700 metų. Kalifornijoje viena jų rūšis uždeda per 1000. Raudonoji eglė žaliuoja 400 m., baltoji eglė — 700. Iš spygliuočių ilgiausiai gyvena tisas (Texas valstybėje), pa-

2000 m. Gi Afrikos beždžionėdis gali pasididžiuoti ilgiausiu amžiumi — 500 metų.

Lapuočiai gi atsilieka nuo spygliuočių. Kaštanas įvaro iki 500 metų, bukas — 250. Ilgiausiai išsilaiko ąžuolas; 350-500 metų ąžuolui vieni niekai; surambėjęs ir nusenęs jis siekia net 1500 metų. Liepa pragyvena 700-1000 metų, riešutas — 300, beržas — 100.

Daugelis šių medžių gaėtų papasakoti įdomios istorijos, kurią mes, mažyčiai žmonės, pažįstame tik iš knygų.

AR ŽUVYS GIRDI?

Žmonės sako: nebylys kaip žuvis. Bet tai netiesa. Kaip dabar mokslas tvirtina — žuvis ir girdi ir kalba. Prancūzijoje jau įrengta didelė laboratorija, kurioje studiuoja žuvų kalbą.

Antrojo pasaulinio karo metu laivai pastebėjo keistus garsus vandenyje. Jau buvo tiek išstobulėję sekimo aparatai, kad lengvai galėjo klausytis: ar neplaukia povandeninis laivas. Tie garsai buvo savotiški, ne povandeninių laivų sukelti. Daugiausia tai buvo vėžių gyvenami plotai. Taip pat buvo

nustatyta, kad minos sprogsta anksčiau, nepasiekusios savo tikslą. Jas susprogdina žuvų balsai, paveikę minos mechanizmą.

Vokietijoje, Karlsruhe botanikos sode, yra keistas 12 svarų karpis. Per karą ir jis turėjo evakuotis. Atvežę jį įleido į fontano dubenį. Kai lankytojai sustojo prie fontano krašto, išima iš popieriaus slieką ir tris kartus sušunka "Oskar", karpis išneria iš gilumos ir parodo savo vėsius dideles akis. Šis "Oskaras" ir toliau pasilieka vandens paviršiuje, leidžias fotografuoti.

EŽYS MALŪNE

Albina Kašiubienė

Malunėlis ant kalnelio, Mala miltus šalia kelio: Girnos trina grūdėlius Ir sijoja miltelius. Ežys varną pasikinkęs, Kviečių maišą prisirinkęs, Mosikuoja botagu, Daros varnai nesmagu. Susimalęs kviečių pūdą Nusipirko turguj dūdą. Grįžta linksmas į namus:

Bus jiems juoko: burnos pilnos, Vet drebės ežiukų vilnos. Valgys jie ragaišį baltą Veatjaus, kad sliekui šalta. Keps ežienė pyragus.

IŠTIKIMAS ARKLYS

Prancūzų kavalerijos karininko S. arklys buvo nepaprastai orisirišęs prie savo šeiminko. Didžiojo karo metu karininkas buvo perkeltas iš kavalerijos į pėstininkus ir pasiūstas į pirmuosius apkasus. Arklys teko kitam kavalerijos karininkui. Kurį laiką jis atrodė abejingas ir klusniai tarnavo naujam šeiminkui. Iš tikrųjų gi jis tik stengėsi būti ramus, o kasdien vis labiau ilgėjosi savo senojo šeiminko. Galų gale nebeiškentė ir vieną dieną nusitraukęs pavadi, nubėgo prie pirmųjų apkasų jieškoti į pėstininkus perkeltos savo buvusio savininko.

— Tas, kuris suvaldo pyktį, yra man daugiau vertas, kaip tas, kuris paima miestą.

Proberbs XVI, 32

SKAUTŲ SKYRIŲ

veda

REDAKCIJOS KOMISIJA

IDEALUSIS SKAUTAS

Psk. S. B.

Šv. KAZIMIERO 500 M. GIMIMO SUKAKTIES PROGA

Susikūrusiai jauni lietuviai Skautybei nors ir buvo duoti pagrindai — įstatų bei įsakymų formoje, tačiau dar jai trūko apipavidalinimo ir įprasminimo, suteikiant svarių dvasinių vertybių, kurios atitiktų jaunuolio gyvenamąjį amžių, nuotaikas bei charakterį.

Tokių dvasinių vertybių šaltinį mes randame pačioje lietuvių tautoje — šventajame Kazimiere.

Jau pačioje ankstyboje savo jaunystėje šv. Kazimieras siekė idealo. Buvo pamaldus, savo širdies valdove išsirinko Nekaltąją Mergelę Mariją. Ją garbindamas, parašė net ir himną. Savo katalikiškąsias pareigas atliko kruopščiausiai.

Tai skauto tarnyba Dievui, rūpinosi ir savo krašto reikalais. Stengėsi pakelti karių moralę. Išperka įkeistas valstybi-

nes žemės, norėdamas atstatyti pašlijusią krašto garbę. Grįžta iš Lenkijos ir apsigyvena Lietuvoje. Rūpinasi kariais, karių našlaičiais ir invalidais.

Tai skautiškoji pareiga savam kraštui savo tautai, Tėvynei ir artimui.

Šv. Kazimieras — didysis bėturčių draugas. Jį sutiksi ligoninėse, neturtėlių namuose. Jį rasi šelpiantį ir globojantį vaikus, raminantį tautiečius, patekusius į vargus. Jį sutiksi, pagaliau, linksmą su nuskurusiais savo amžiaus vaikais.

Tai idealiausia tarnyba artimui.

Šv. Kazimieras yra idealus mūsų lietuviškosios skautybės pavyzdys, tai mūsų gyva lietuviškoji skautybė.

Minėdami Jo 500 metų gimimo sukaktį, sekim Jo darbų pėdsakais. Siekim to skaitaus skautiško idealo, kurį prieš 500 metų įgyvendino mūsų Pirmasis Skautas Šv. Kazimieras.

Tad eikim tuo keliu.

Naujos Lietuvos moksleivių uniformos

Lietuvoje įvestos visiems moksleiviams uniformos. Naują uniformą visos Lietuvos mokyklos privalo priimti laike dviejų metų.

Naujoje uniforma atrodo šitaip: uniforma jaunesniojo am-

Šv. KAZIMIERAS

(Atkelta iš 4 psl.)

Iš savo mokslo auklėtojo, daug mačiusio ir patyrusio, su žymiais humanistais bendravusio, Kazimieras įgijo nemažą ir bendrojo lavinimo žinių. Humanistinių ataudų jau buvo tasai euklėjimas, tačiau žinių klostėse išlaikomas dar buvo krikščioniškas nusistatymas. Kan. J.

Dlugošius, vėlesnis nominatas į vyskupus, nė negalėjęs kitaip mokyti; ir pats nebuvo dar prisunkęs atbandančio pagonizmo. Neškreipė šv. Kazimiero iš kelio nė antras jo mokytojas — žymiai pasauliškesnis humanistas Pilypas Calimachas Buonacorsi, išaukęs iš italų aristokratų giminės. Krokuvai buvo dar toli nuo Florencijos, kur humanistų būres jau pagaudavo antikrikščioniška srovė. Iš savo mokytojų humanistų Kazimieras pramoko gerai nudailintos lotynų kalbos. Būdamas vienuolikos metų jis ta kalba pasveikino atvykusį popiežiaus legatą. Kad tam parinktas buvo Kazimieras, o ne vyresnis už jį dveji metais Vladislovas, rodytų pirmąjį buvus pranašesnį ir gablesnį.

Tačiau šis dieviškas talentas žmonių užmačiose negalėjęs pakilti nepaleistas į politinę apyvertą. Jis puoselėtas ir dailintas tam, kad tiktų sumokėti už dūnartimi Kazimiero Kvaikiška idilija Krokovoje turėtos nutrukti tvliktais jo amžiaus metais. (1471).

žiaus mokiniams yra rudai pilkos spalvos. Ją sudaro laisvos formos bluozė, apacioje su dirzenu, apykaktė atversta ir ilgos kelnės. Jaunesniojo amžiaus berniukams vasarinės kelnės trumpos, viršum kelių, su petneseimis, 4-7 klasių moksleiviams vasarinės kelnės taip pat trumpos, dėvimos su diržu.

Vyresniojo mokyklinio amžiaus berniukų uniformą sudaro tos pat spalvos laisvas vienaeilis švarkas ir ilgos kelnės. Prie baltinių, kurie siuvami iš natūralios lininės medžiagos, segamas pionieriškas kaktaryšis arba siaura tautinė juostelė.

Uniformą mokyklinio amžiaus mergaitėms sudaro sijonukas arba suknelė, uniforminė palaidinukė ir priejuostė. Sijonukas iš vilnonės ar štapelinės medžiagos rudos spalvos. Prie palaidinukės, kuri yra laisvos formos, pasiūta iš lininės medžiagos, apykaklėje tvirtinama tautinė juostelė. Suknelė — tamsiai rudos spalvos iš vilnonės arba štapelinės medžiagos. Ji papuošiama baltais rankogaliais ir apykakle. Mergaitės dėvės taip pat juodos spalvos priejuostę.

Berniukams ir mergaitėms įvedama vieninga uniforminė kepurė, kuri yra rudos spalvos, aksominė su juodai lakuotu snapeliu. Aplink kepurę eina geltoni kanteliai. Kepurės kairėje pusėje prisegamas mokyklos ženklelis.

Taigi, kaip matome, įvedama moksleivių uniforma turi daug panašumų su Nepriklausomos Lietuvos moksleivių uniformomis, išskiriant, žinoma, pionierių ženklus ir "tautinę" raudoną spalvą.

ARGENTINOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

ROSARIO

— Spalio 12 d. 18 val. šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje buvo suteiktas sutvirtinimo sakramentas. Sutvirtinimo sakramentą priėmė trys lietuvių vaikai: Silvia Kriaučiūnaitė, Elzė Palaiškytė ir Henrikas Andrijauskas.

— Birutė ir Angelita Pundytės nusipirko 1958 m. modelio "Vespa". Ši susisiekimo priemonė palengvins lietuviams pasiekti Rosario galeriją, kurioje jos dirba grožio salione.

— Spalio 19 d. 12 val. Rosario lietuvių "Maironio" choras turės bendrus pietus. Vaisėse dalyvaus ir kiti svečiai. Pietus organizuoja choro pirm. Antanas Latvėnas.

— Jurgis Vajaga buvo susižeidęs akį ir kurį laiką pagulėjo sanatorijoje. Sveikata pagerėjo.

— Konstancija Tychioniuk ir Julė Saračniskienė šv. Kazimiero minėjimo iškilimams nupirko gėles ir gražiai papuošė stalus.

— Ona ir Jurgis Liutkevičiai, atvykusiems buenosairiečiams paminėti šv. Kazimiero 500 m. sukaktį, surengė puikią vakarienę. Vaisėse dalyvavo: kun. J. Duoba, Vanda, Marytė ir Jonas Čikštai, Emilija ir Jonas Čekanauskai, Elena Runimienė, Elena ir Juozas Guzai, Papeškių šeima, Juozas Ašmonas ir Rosario T. Marijonai.

— Antanas Latvėnas ir Antanas Švarčys daugiausia išplatino lietuvų šv. Kazimiero šventei. Uoliems bendradarbiams didelė kolonijos padėka.

— Kun. A. Kleivai buvo padaryta gerklės operacija. Operacija pavyko gerai ir pasveikęs ligonis vėl išijungė į parapijos veiklą.

Kriaučiūnaitė Laukuose

— Šv. Kazimiero lietuvių parapija išigijo šv. Jėzaus Širdies vėliavą, Maldos Apaštalinimo D-jos iniciatyva. Duosnia auka prisidėjo ir lietuvės: Julė Latvėnienė, Olga Tychioniuk, Elena Guziėnė ir Konstancija Tychioniuk. Vėliavą pešventino parapijos klebonas kun. J. Margis.

— Kun. J. Jakaitis, eidamas Rosario Namu ekonomo pareigas, gražiai tvarko lietuvių parapijos sodelį. Paskutiniu laiku apžiūrėjo medelius ir paruošė juos vasaros karščiams.

— Kun. K. Černiauskas, išvykęs savaitei į Bustinzą, vedė šv. Pranciškaus noveną vietiniams žmonėms. Ta pačia proga ten paruošė vaikus pirmai komunikacijai ir sutvirtinimo sakramentui.

— Zigmąs Stasevičius ir dukterė Diana pavaišino atvykusius iš Bs. Aires kun. J. Duobą ir Emiliją ir Joną Čekanauskus. Vaisėse dalyvavo ir Rosario Marijonai.

— Iškilmingus pietus, kuriose rengė šv. Kazimiero lietuvių parapija savo Globėjo 500 m. sukakties proga, paruošė: Julė Latvėnienė, Adelė Kalėnienė, Julė Saračniskienė, Ona Liutkevičienė, Ona Papečkienė, Simas Krašinskis, Konstancija Tychioniuk. Prie stalų tarnavo: Birutė ir Angelita Pundytės, Nelida Švarlytė, Matildė Lukošūtė, O'gr Tychioniuk, Ni'olė Papečkytė. Bufete buvo Vincas Šeenuenas, Zigmąs Stasevičius, Antanas Latvėnas ir Antanas Švarčlys. Visiems pasidarbavusiems prie šventės nuoširdi padėka.

A. Klevelis

LIETUVIŲ CENTRO SUKAKTUVĖS

Lietuvių Centras savo patalpose. Tabare 6950, Cap., paruošdamas draugišką užkandį, spalio 11 d. 21 val. atšventė savo 32 metų gyvavimo sukaktį. Svečių prisirinko daug. Net 3 sunkvežimiai mūsų tautiečių atvyko iš Berisso. Džiugu pastebėti ką ir L. Centro p-kas J. Mičiūdas sukaktuvių atidėtymo kalboj pasakė, kad šioje lietuviškoje organizacijoje ypač aktyviai ima reikštis lietuviškas jaunimas, čia jau gimęs. Kultūrinis ir tautinis judėjimas jo dėka kas kartą vis didėja. L. Centro jaunimas dabar beveik visada įvairių minėjimų ir rengimų programas išpildo. Puiku ir gražu! Net jis savo ženklą su lietu-

viškomis spalvomis turi. Garbingose sukaktuvėse Lietuvių Centrą sveikino Susivienijimo vardu A. Plesterninkas, "A. L. Balso" red. K. Norkus, "Laiko" ir skautų vardų St. Barbris, "Nemuno" atstovas iš Berisso, "Mindaugo" d-jos p. Dulksnys, šv. Cecilijos choro — Misiūnas, p. Čikštai ir kt. Namu statybos reikalu kalbėjo p. Burba.

— Lietuvių Centro mažųjų šokių ansambli's, vad. p. Mikėlionienės, spalio 26 d. 21 val. pasirodys su tautiniais šokiais su ruoštojų tautų meno festivaly, Unione e Benevolenza salėje. Cangallo 1362, Cap.

P A D Ė K A

Visiems sveikinusiems mane telegramomis, laiškais ar žodžiu minėjimo metu, dalyvavusiems parengime, už prisijusias gėles mano 25 metų Liet. Kino Teatro "Vytis" veiklos sukakties proga, tariau gilią padėką.

J. Gilvydis.

— Solistas Stasys Baranauskas rugp. 23 d. laimėjo finalines varžybas Chicagos Tribune muzikaliname festivalyje. Dramatinis tenoras dainavo Soldier Kieldė prieš 72 tūkst. žmonių. Iškilimės buvo transliuojamos per radiją.

SLAPTOJI DIPLOMATIJA
SLAPTOSIOS DIPLOMATIJOS
PALIKIMAS

Istorijos eigoje slaptąja diplomatija vadinamos tos pastangos, kai du ar keli kraštai susitaria prieš kitus kraštus, padarytus susitarimus slėpdami nuo savo žmonių ir viso pasaulio. Slaptoji diplomatija labai mad'ngs reiškinys tarp diktatūrinių kraštų. Hitleris su Mussoliniu slaptoje derybose paruošė II Pasaulinį karą ir sutarė Europos ir Afrikos pasidalinimą. Slaptoje derybose Teherane ir Jaltoje buvo palaidota Rytų ir Vidurio Europa. Labai būdingas slaptosios diplomatijos bruožas yra kūrų pasidalinti kitų sąskaiton.

Slaptoji diplomatija bijo viešumos, bijo pasaulio sąžinės, nes remiasi ne teisingumu, bet andieniniu patogumu. Galima patikti, jog karo metu, kai reikalingi greiti ir kieti sprendimai, slaptoji diplomatija yra neišvengiama. Bet kam ji reikalinga taikos metu? Slaptoji diplomatija negali sukurti teisingos ir pastovios taikos, nes slepiasi bijo dienos šviesos. Slaptosios diplomatijos susitarimai būna labai trumpalaikiai. Nelaimė, kad jie visada atneša daug žalos. Slaptosios diplomatijos palikimas, paženklintas Teherano ir Jaltos vardais, vaizdžiai rodo slaptosios diplomatijos pragaištingumą.

KAS SIEKIA SLAPTŲ
DERYBŲ

Slaptosios diplomatijos planai yra ruošiami Maskvoje. Sovietai prisimena netolimos praeties laimėjimus, pasiektus slaptosios diplomatijos pastangomis. Sovietai sutinka slaptą derėt's su kiekvienu kraštu. Jie daro slaptus susitarimus ne tik su Sirija ir Egiptu, bet nori slaptų derybų ir su la'svojo pasaulio didžiasiais, pirmoje eilėje su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis. Sovietų pastangos sudaryti neatomenę ardvę Europoje ir Artimuosiuose Rytuose yra mandagus priminimas apie slaptų derybų reikalingumą. Tokiose derybose dalyvautų tik patys didieji, tik tie kraštai, kurie turi atominius ginklus, o jų sprendimai būti privalomi visiems.

Būdinga, jog slaptosios diplomatijos šalininkų atsiranda ir laisvajame pasaulyje. Tokių balsų pasigirdo Anglijoje, tokia kalba prašneko Vak. Vokietijos prezidentas Heuss ir slaptą Gromyko ir Dulles susitikimą ruošęs Jungtinių Tautų generalinis sekretorius.

Reikia tikėti, jog JAV neis į slaptas derybas ir nedarys slaptų susitarimų. Jei negalima teisingai susitarti tiesioginėse derybose, juo labiau būtų sunku rasti teisingą taiką slaptoje derybose.

St. Daunys

MIRĖ ŠVENTASIS...

(Atkelta iš 5 psl.)

kas kart vis pragaištingami, iššaukė jo širdyje tėvišką susirūpinimą ir pažadino jo dvasioje visų tų reikalų apsvaistymą, kurio jis tuoj duodavo tikslu žodžiu išreikštą atsakymą ir protams paaiškinimą. Visa tai sklido diena iš dienos ar radijo bangomis ar spaudos puslapiuose.

Reikia stebėtis, kad tokioje visa jo būtį varginančioje pasaulio maišatyje neliko užmiršta ir mažytė lietuvių tauta. Kiekvienu lietuvių apsilankymu jis džiaugdavosi, su didele užuojauta primindavo tos mažos tautos kančias ir išsireikšdavavo, kad tos kančios yra visada jo širdyje. Lietuviai, karo nublokšti į Vokietiją, Austriją, Šveicariją, gavo pajusti popiežiškos misijos veiklą, kuri ne tik dvasine, bet ir materialine pagalba stengėsi guosti ištrėmime atsidūrusius.

Šalia šių veiklos darbų popiežius Pijus XII kenčiančiai žmoniškai davė dorybės, kūrybinės valios energijos ir meilės švelnumo pavyzdį. Iš jo išblvskusios asketinės figūros persidavė galinga įtaka, kuria jis turėjo galios palaikyti visus žemės svyruojančius ir agonijoje esančius. Jo meilingas budėjimas stiprino tuos, kurie būdami pavojuje nieko nematė, saugojo žmones,

PRIE TIGRĖS SUSEKTA KOMUNISTŲ VADŲ MOKYKLA

Buenos Aires provincijos policija gavo žinią, kad viename name — viloj Stella Maris, rajone Talar de Pacheco, laikoma sprogstamosios medžiagos ir yra svetimšalių priešvalstybinis centras. Buvo pasiūsta šarvuotas autas su 20 policininkų ir technikai, paimti sprogstamąją medžiagą. Tuoj buvo padaryta krata, ir viduj rasta 24 asmenys — 19 vyrų ir 5 moterys, daugumoj kitų Pietų Amerikos valstybių piliečiai. Visi buvo nugabenti į komisariją išsiaiškinti. Nors policijos pareigūnai smulkiai apžiūrėjo namą, bet sprogstamosios medžiagos nerado. Po kiek laiko į komisariją prisistatė komunistų partijos vadai — dr. Araoz Alfaro ir dr. Piaggio užtarti suimtujų.

Kaip vėliau paaiškėjo, kad tame 2-jų aukštų name buvo komunistų partijos mokykla ruošti vadus visai Pietų Amerikai. Iš kitur atvykę mokiniai čia patogiai gyvendavo, turėjo gausią biblioteką ir mokymosi kambarius.

Kad nevaikščiotų tamsybėje. Kalbėjo su menkaisiais ir galingaisiais, visiems surado viltį teikiančių žodžių, skleidžiausių meilę ir išmintį. Amžinoji Tiesa ir Amžinoji Meilė pripildė visą Pijų XII ir per jį persidavė visam pasauliui, ką pasaulis ilgai jaus, o Pijui XII nupelnys šventojo vainiką.

ADROGUE

P. J. Brazaitienė 4-9-58 surėngė savo puikiam bute kaimynėms arbatėlę, kurioje dalyvavo: p. Neniškienė, p. Malėlienė, p. Senulienė, p. Riaubienė, p. Gražulevičienė, p. Leščienė, p. Zukauskienė p. Ivanauskienė, p. Jackevičienė, ir p. Grišas.

Netolimoje ateity žada surengti iš eilės p. Ivanauskienė.

Visos ponios patenkintos vaišėmis, dėkojo p. Brazaitienei už paruošimą ir tikisi greitai laiku pas kitą kaimynę susitikti.

SUKAKTIS IR NAMO ĮKURTUVĖS

Spalio 5 d. 16 val. Valerija ir Pranas Leščiai, gyv. Quintana 1243, paminėdami savo sūnaus Henriko 12-tąsias metines, kartu atšventė, suruošdami puikias vaišes, ir savo neseniai statyto, namo įkurtuves. Jaunajam lietuviui ir šeiminkams pareišta geriausių linkėjimų. Vaišėse dalyvavo: p.p. L. Zakrvas Kazlauskai, Pečiukevičiai, K. T. Stasiukoniai, Kirstukas, Stanaičiai, Naruševičiai, Malėlai, Marčiulionis, Brazaičiai, J. Vedegys Jucaitis, Riaubai, Stasiukoniai ir kiti p. Leščių draugai ir pažįstami.

Malonūs tarpusavy pašnekėję ir lietuviškų dainų sutartinės lydėjo keletą valandų užsitęsusias vaišes.

TAUTIETI, AUKOK TAUTOS FONDUI

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ

ANTANAS SAIKAUSKAS
Š. m. rugsėjo 22 dieną, apie 22 val. nuo aukšto kraujo spaudimo bei širdies smūgio staigiai, beidamas namų ūkvedžio (en-

cargado de casa de departamentos) pareigas mirė 48 metų amžiaus Antanas Saikauskas. Velionis buvo pašarvotas Añasco 84, Buenos Aires, namuose iš kur rugsėjo 24 d. ir buvo palydėtas gminių, draugų, artimųjų ir pažįstamų į Chacarita kapines. Bažnytines apeigas atliko kun. A. Lubickas.

Staigi ir netikėta mirtis, išplėšusi iš gyvųjų tarpo taip visų mylimą asmenį, paliko giame liūdesyje žmoną Eleną Galgatavičiūtę - Saikauskienę, volį Adomą su šeima, iš kurių sūnus Buenos Aires universiteto studentas, dabar atliekas kariuolę prievole sesutė Monika, švogerį Petrą Žalą su šeima, brolius Joną ir Aleksą su šeimomis Lietuvoje, žmonos sesutė su šeima ir daug kitų artimųjų, gminių ir pažįstamų. Kai kurie nesužinoję ir negalėjo dalyvauti laidotuvėse, kaip ponis Sunkūnienė, kuri vietoje sėliu vainiko užprašė gruodžio mėn. 21 d. sekundienio sumą už Antano Saikausko vėlę "Aušros Vartų"

Vitrinų Fabrikas
"VITRAL"
Sav. W. A. Rastauskas
Įrengimas modernių vitrinų prekybos namams ir krautuvėms.
Av. SAN MARTIN
Lomas del Mirador

Jaunosios ir kūmos pasistūkit suknišas (ajuar) pas Profesore ONĄ BALNAITYTĘ.
c. Manuel Esteves 1129. Dock Sud. SINGER SISTEMA

* MOTERŲ GROŽIO SALONA: IR KIRPYKLA "HENRY". Įvairiausių madų šukavimas moderniaisiais priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukševičius
Leandro N. Alem, 818, Banfield

Lietuvių parapijos bažnyčioje, kas tikrai tikinčiajam yra brangus, mielas ir girtinas meilės bendravimo išreiškimas tarp visų Kristaus Mistinio Kūno narių.

Velionis buvo gimęs Rimgailių kaime, Žeižmarių valsč, Trakų apskrityje. Į Argentina atvyko 1930 metais. Būdamas malonaus būdo, buvo visų mylimas ir mėgiamas. Priklausė III-jam. Arg. Lietuvių Susivienijimo skyriui. Dėl to ko daugelio buvo palydėtas ir gausiausiai gyvų gėlių vainikais amžino poilsio kapas papuoštas. Išsėkis ramybėje artimųjų prisiminime ir maldose bendraudamas.

"LAIKO" administracijoje galima įsigyti daug gerų ir įdomių knygų

VAI LĖKITE DAINOS. Lietuviškas dainorėlis, J. Dabrila. Lietuvių parapijos leidinys.

UZRAŠAI, J. Matulevičius. Mūsų tautos didvyrio, arkivyskupo, kryžiaus kelias.

TEVAS PJUS, V. Rimšelis. Stabėtinai reiškiniai apie stigmatizuotąjį kapuciną.

MARIJA MUMS KALBA, J. Kuzmickis. Marijos apsišėkimai Lietuvoje ir kitur.

JAUNOJO GALIŪNO KELIAS, P. Gavėnas. Šv. Domingo Savio gyvenimas.

BENAMIAI, J. Mikėlionis. Tremtinio pergyvenimai. "Laiko" leidinys.

Mielas tautiet, nedelsdamas praturtink naujomis knygomis savo knygynėlį, savo mintis gražiomis idėjomis, o širdį kilniais troškimais. Ir pats gyvenimas bus prasmingesnis.

Lietuvis fotografuoja

įvairias šventes, vestuves, krikštynas

Daro spalvotas nuotraukas.

c. MEXICO 143. CAPITAL
T. E. 30 - 5372

* "PENSION LITUANA", sav. Juozas Pašis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žaivingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus parnavimas.

* "LIETUVA" Sav. V. Nališka. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Jemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 43 - 9584.

* KIRPYKLA "OLGA" — Ilgatakis plaukų susukavimas (karstas r šaltas, atliekamas moderniskomis priemonėmis ir naujais metodais. Priemama mokėtis — Olga Jasulytė - Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

Imprenta de "LAIKAS"
Mendoza 2280 * Avellaneda

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro kelionės į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.

AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

FARMACIA ZARATE ALCORTA

de ELVA BERSABE ZARATE DE JOSPAITIS
FARMACEUTICA NACIONAL

— YPATINGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS —
KALBAME LIETUVIŠKAI

Avda. Argentina - Barrio Parque Liceo - Córdoba

Casa "DOMICELA"
Sav. A. LEVANA VIČIUS
ĮVAIRIŲ RĖŠIŲ MEGZTINIAI,
ŠALIKAI, KAMPEROS
Ši'ko ir drobės išdirbiniai
— PRIEINAMOS KAINOS —
CANADA 2025 Lanús O.
DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ
Parduodam medvilnė, vūnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.
Kainos prieinamos
Įpėdin. Antano Saldžiūno
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

ELEKTRICISTAS
• PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA
REMONTUOJAMA:
• BALDYTUVAI - HELADEROS,
• RAŠOMOSIOS,
• SKAICUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
• VENTILIATORIAI.
Mėnesinis mokėstis
DARBAS GARANTUOJAMAS
B. ASAKA
Dirbtuvė-taller: Bata:
MEXICO 766 MEXICO 050
T. E. 38 - 2950

Casa MUSKETAS
Parduoda
PLOKŠTELES, PIANINUS,
AKORDEONUS, BANDEONUS
TELEVISIŲ APARATUS
ISNUOMOJAMA PIANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2700-02
• OPTIKAS V. BACINAS: Grai Mariano Acha 876, Moron: Sest 13 - 17 val. ir sek. 13 - 16 val.

FARMACIA "NENISKIS"
ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ
FARMACEUTICA
AV. SAN MARTIN 740
BURZACO
(Pdo. Ate. Brown)
30 metrų nuo Av. Espora, prie šals col. San Vicente stotl.
KALBA LIETUVIŠKAI.

FOTO "REPORTER" — JŪSŲ PATARNAVIMUI.
Jei norite turėti geriausias sužieduoturių, vestuvių, gimtadienių ir kitų švenčių foto nuotraukas kreipkitės į FOTO "REPORTER", kur fotografas Juus greičiai ir gerai patarnauti. Visi foto darbai atliekami savoje laboratorijoje.
L. KANČAUSKO,
FOTO "REPORTER",
c. Mendoza 2249. Avellaneda (prieš liet. bažnyčią).

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
-profesionalas yra pasiruošęs ATLEKAMI ĮVAIRŲ STALIAUS DARBŲ.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7208

Buenos Aires Avellaneda

ŠV. TĖVO PIJAUS XII MIRTIES PROGA UZUOJAUTA

Šv. Tėvo Pijaus XII mirties proga Arg. Lietuvos Bendruomenės atstovai — c. v. bos p. kas Ignas Padvalskis, kap. V. Diminskas ir psk. St. Babronis pareiškė šv. Tėvo atstovui užuojautą dėl Popiežiaus Pijaus XII mirties ir pasirašė knygoje. Kartu su Bendruomenės atstovais vyko ir užuojautą pareiškė Lietuvos parapijos klebonas — Marijonų viršininkas kun. J. Duoba ir gen. T. Daukantas.

ĮTEIKTA "REVISTA BALTICA" ARGENTINOS KONGRESO ATSTOVAMS

Arg. Lietuvos Bendruomenės sekretoriai — inž. St. Babronis ir Pijus Gudėlevičius spalio mėn. 13 d. įteikė "REVISTA BALTICA" — ispanų k. knygą apie Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų okupaciją — visiems Argentinos Kongreso atstovams Kongreso rūmuose.

ATVYKO SESELĖ KAZIMIERIETĖ PLACIDA

Spalio 10 d. 10 val. iš JAV į Argentiną lėktuvu atvyko seselė Kazimierietė Placida.

Seselė Placida, kitu vardu Antanina, dukterė Jonė ir Marijos Alkonnytes Grigų, gimė 1913 m. kovo m. 1 d. Worcester, Mass. Baigus pradž. m-lą savo gimtajame mieste, vėliau mokėsi įvairiose mokyklose — šv. Kazimiero aukšt. m-laj Chicago, Mary Manse College Toledo, Oh.o, kur paskutiniuojuose įgijo mokslo bakalauro laipsnį.

Savo mokslą vainikavo teologijos studijoms, gaudama teologijos mokslų pažymėjimą, skirtą vienuolėms. Baigus studijas, darbavosi Sesių Kazimieriečių Akademijoje ir kitose mokyklose Chicago.

1945 m. atvyko į Argentiną ir čia "Aušros Vartų" m-laj su kitoja seselėmis darbu kaip mokytoja. Kurį laiką buvo Sesių Kazimieriečių viršininke Avellanedoje.

1952 m. grįžo į JAV. Gerai pasiprengusi mokykliniam ir aukštesnio jaunuomenės darbui, Jungtinėse Amerikos valstybėse tuoj įstaukė į mokyklinį darbą. 2rą metų dirba Marijos aukšt. m-laj Chicago, kitus 2 metus — šv. Jurgio, Penn., parapijos m-laj ir 1 m. šv. Petro, Chicago — Heights, parapijoje.

Atšventusi Chicagoje savo vienuolėko gyvenimo 25 metų sukaktį, seselė Placida šįmet vėl atvyko į Argentiną, kur įstaukė į religinį ir lietuvišką darbą surasti naujų darbuotojų Vienuolijai, Bažnyčiai ir Lietuvai.

L. A. K. ir K. S-ga lapkričio mėn. 2 d. ruošia Vėlinių minėjimą šia programa:

II. Po pamaldų Parapijos sodely prie kryžiaus Libera, uždėjus vainiką, gen. T. Daukanto ir kitų organizacijų atstovų kalbos ir Lietuvos Himnas.

S-gos Valdyba

ATIDARĖ PARDUOTUVĘ

Angelis ir Nelida Matuliai, c. A. Lartigan 122, Wilde, atidarė valgomųjų produktų parduotuvę. Apylinkėje yra nemaža lietuvių, todėl linkime mūsų tautiečiui geriausios sekmes.

Šįmet sueina "Laikui" 10 metų. Šią sukaktį norima paminėti ne vien tik "Laiko" skiltyse, bet ir suruošti kuklų pobūvį bendradarbiams ir rėmėjams.

SKAUTŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIS TAUTŲ FESTIVALY

Spalio 19 d. 21 val. Unione e Benevolenza salėje, Cangallo 1362, Cap. skantų taut. šokių grupė dalyvauja tautų, gyv. Argentinoje lietuvių meno festivaly. Bus pašokta 5 tautiniai šokiai. Šokiams vadovauja Z. Jaunius: šokių pynės režisierė — Lidija Petravičienė; dekoracijos — Aldonos Jablonskytė.

PRISIMENA LIETUVĄ

Didelis žurnalas "Dinamica Social", ispanų ir italų kalbose, paskelbus keliasdešimt savo bendradarbio Veraxo straipsnių, rugsėjo mėn. numeryje įdėjo to paties autoriaus kultūrinį straipsnį apie Lietuvą. Straipsnis gražiai iliustruotas mūsų leidybės vaizdais, jos gyventojų tulpais, Vytauto Didžiojo ir Barbaros Radvilaitės portretais. Redakcija pastebi, kad šiuo straipsniu ji nori pagerbti Lietuvą, komunistinio imperializmo kankinę.

ATVYKO VYRIAUSIAS TT. MARIJONŲ VIRŠININKAS

Spalio 9 d. 24 val. atvyko lėktuvu į Ezeizos aerodromą Vyriausias Tėvų Marijonų Vadovas kun. St. Skutans. Sveičią pasitiktį aerodromu.

mą nuvyko Lietuvos parapijos klebonas kun. J. Duoba, kun. Vyt. Palubinskas ir br. Pijus Gudėlevičius. Kun. S. Skutans apsisisto Tėvų Marijonų namuose, Mendoza 2280, Avellaneda, kur išbus kurį laiką, vizituodamas T. Marijonų įstaigas ir su vietos kunigais aptars kitus reikalus, liečiančius Marijonų Kongregaciją.

Spalio 10 d., šeštadienį, 9 val. Marijonų Vadovas kun. St. Skutans, asistuojant kun. M. Jodkai ir kun. A. Lubickui, atlaikė iškilmingas gėdulingas Mišias už mirusio Aukščiausiojo Ganytojo, šv. Tėvo Pijaus XII vėlę.

GRAŽUS PAVYZDYS

Juozui Šilinskiui, sergančiam Rodriguez kolonijoje, Ituzaingo miestelyje, p. Vedrickai išrūpino "jubilation". Kaip žinome, Rodriguez kolonijoje yra 8 lietuviai, Veyetes apie 10 ir kitose kolonijose po keletą tik lietuvių, kuriuos retai kas aplanko.

14 tautų Samburio — "Liberacion Europea" Moterų sekcijos, p-kė p. E. Diminskienė per Ezeizos radiją spalio 26 d. 9.45 val. skaitys paskaitą — "Moteris kovoje prieš komunizmą". Tautiečiai šią paskaitą turėtų išgirsti.

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

(NESKAITANT PRENUMERATŲ)

- \$ 100 — Aleksų šeima
- „ 50 — Stasys Mikellionis
- „ 30 — Vincas Stundžia
- „ 20 — Balys Rukšėnas
- „ 20 — N. N.
- „ 20 — P. Antanaitis
- „ 20 — Teklė Šimkūnienė
- „ 20 — Petras Petkus
- „ 10 — Karolis Talutis
- „ 10 — K. Briedis
- „ 10 — V. Stankevičius
- „ 10 — Emilija Leikytė

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuoširdžiai dėkoja

„LAIKO“ Administracija.

DALYVAVO LENKŲ KAVALERIJOS ATKŪRIMO SVENTĖJE

Gen. T. Daukantas spalio 5 d. dalyvavo, specialiai pakviestas, Lenkų Kavalerijos 40 metų atkūrimo proga pobūv. c. Serrano 2067, Cap. kuriame buvo nuoširdžiai buv. lenkų karininkų sutiktas. Čia buvo padėkota gen. T. Daukanto asmeny visiems lituvtams už įsileidimą ir gerą traktavimą lenkų karių, interuotų Lietuvoje 1939 m. Viena lenkų karininko žmona padainavo lietuviškų mūsų keletą kariškų dainų.

Pranciška Gaillūnienė, šv. Kazimiero 500 m. gimimo sukakties proga, "Aušros Vartų" bažnyčiai įtaisė arnotą ir šv. Tėvo Pijaus X relikvijoms įdėti relikvijorijų.

Julija Bublinskienė "Aušros Vartų" bažnyčiai įtaisė šv. Teresėlės Vaikelio Jėzaus relikvijoms relikvijorijų.

Labdaros ir Gyvojo Rožančiaus d-ja spalio 5 d. atšventė savo 19 m. sukaktį. Ta proga buvo sugėdotas Argentinoje pirmą kartą rožančių taip, kaip jis buvo giedamas Lietuvoje. Senesnis ir jaunosios d-jos narės su savo vėliava dalyvavo pamaldose, po kurių buvo suruošta arbata. Vakare įvyko d-jos narių visuotinas susirinkimas, kuriame ap-... 20-ties metų d-jos sukaktį, ir įtaisyti šv. Kazimiero relikvijorijų kur bus įdėta šventojo relikvijos, atvežtos iš Romos.

Fabrikantas Juozas Kriščiūnas su šeima spalio pradžioje lankė Santa Fe, Rosario ir kitose vietose. Savaitę laiko gražiai patostogavęs, grįžo į Bs. Aires.

Marija ir Kazimieras Kunigonai savo fabriko reikalais spalio mėn. pradžioje buvo išvykę į Mar del Plata. Pabuvę keletą dienų ir aplankę ten gyvenančius lietuvius, grįžo į Bs. Aires.

Dailininkas Leonas Vėglis "Aušros Vartų" mokyklos metų užbaigimo šventei pašio naujas dekoracijas. Mokiniai ruošiasi išpildyti įdomią programą.

Aukos, kurios buvo renkamos įtaisyti šv. Kazimiero jubilėjinei vėliavai, bus paskelbtos kitame "Laiko" numery.

Leonas ir Marija Kančauskai, foto atelje "Reporter" savininkai rugsėjo 28 d. su draugais ir pažįstamais atšventė savo sūnaus Kęstutė 5 metų gimimo sukaktį.

Skautų šokių grupė pasirodys "Liberacion Europea" tautų festivaly.

Lapkričio 1 d. 17 val. Consejo de Mujeres salėje, Charcas 1155, B. As "Liberacion Europea" Moterų skyrius, vadovaujamas p. E. Diminskienės, ruošia 14 tautų liaudies meno festivalį. Festivaly lietuvių skautų grupė vadovaujama Z. Jaunius, pašoks tris tautinius šokius — "Loneiūgėlį", "Mikitą" ir "Malūną". Šokių pynės režisierė yra Lidija Petravičienė.

PAJIESKOJIMAS

Julija Gričienė, gyv. Šiaurės Jungtinėse Valstybėse, pajiesko Salomėjos Vičaitės, kuri, kiek žinoma, buvo vedus su italų. Žinantieji apie pajieskomąją prašomi pranešti Onai Šereikytei telefonu 41-5928, arba Pijui Gudėlevičiui "Laiko" administracijon, Mendoza 2280, Avellan.

Arg. L. Bendruomenė už mirusį lietuvių tautos globėją, jos reikalų Gynėją Popiežių Pijų XII spalio 26 d. 11.30 val. Kristaus Karaliaus šventės dieną Lietuvos parapijos bažnyčioje užprašė atlaikyti sudėtinę šv. Mišias.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Red. Kolegija. Ats. red. J. Duoba. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 90.—, pusm. \$ 50.—, vienas nr. \$ 4.— Urugvajuje met. 12 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XI METAI — Nr. 222

17 de OCTUBRE

„LAIKO ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

Pranešama mieliems mūsų "Laiko" skaitytojams ir rėmėjams, kad smarkiai pabrangus popierius, visiems kitiems spaudos reikmenims ir pakilus atlyginimui už darbą, nuo š. m. spalio mėn. 1 d. pakeliama "Laiko" prenumerata 90 pezų tiems kurie atvyks sumokėti į administraciją, ir 100 pezų, pas kuriuos teks nuvykti mokesčio į namus.

Jau rošiamas spalvuotas sieninis "Laiko" 1959 m. kalendorius - dovana "Laiko" skaitytojams. Norintieji jame pataipinti savo skelbimų, neatidėliotai tesikreipia į administraciją.

Yra gauta XIV tomas Liet. Enciklopedijos. Ją užsisakiusieji kviečiami atsiimti. Pas neužsisakiusius enciklopediją, per klaidą pakliuvusius IX tomo egzempliorius, maloniai prašoma grąžinti "LAIKO" administracijai.

PAGYVENTA 2 VAL. TĖVYNĖS VAIZDŲ ATMINIMAI

Mūsų kolonijai gerai pažįstamas visuomenininkas p. J. Gilvydis spalio mėn. 12 d. 17 val. šventė savo lietuviško kino teatro "Vytilis", kurio yra kūrėjas ir savininkas, 25 metų veiklos paminėjimą. Ta proga Lietuvos parapijos salėje, Brasil 835, Avellaneda, buvo pademonstruota lietuviškų vaizdų filmos. Nors kai kurios filmos jau buvo matytos, bet yra ir naujų gautų iš JAV. Iš viso mūsų tautiečiai pripildžiusieji pilną salę, pagyveno 2 val. Tėvynės vaizdų atsiminimais. Čia kai kurie pažino save filmose iš Argentinos lietuvių gyvenimo prieš 25 m., čia nukilo į Lietuvą ir, rodos, įvairiose šventėse ir minėjimuose pats dalyvavo.

Ar reikia minėti, kad visa tai daug duoda ir sukella gražiausius jausmus mūsų jaunimo širdyse, nes iš tokių vaizdų geriausiai jie pažįsta savo tėvų kraštą.

Prieš filminį seansą p. J. Gilvydis, jo garbingos sukakties proga, sveikino įvairių organizacijų ir spaudos atstovai — gen. T. Daukantas, kun. J. Duoba, S. Babronis, Pr. Ožinskas, J. Vedegys, V. Diminskis, A. Kairelis, Misiūnas, Kevėža ir kt. Gavo sveikinimus raštu iš Lietuvos atst. Urugvajų ir p. Čiksto.

Už sveikinimus ir kitokią paramą jo visuomeniniame ir kultūriniam veikimui suteiktą padėkojo patsal sukaktuvininkas J. Gilvydis.

Minėjimą pravedė ir paskaitė apie sukaktuvininką paskaitė p. Z. Juknevičius.

Pranas ir Marija Kunigonytė Bejerčiai spalio 1 d. susilaukė pirmgimės dukrelės, kuriai duotas Patricijos Editos vardas.

SESTADIENINĖS MOKYKLOS VAIKŲ TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Šeštadieninės Mokyklos tėvų komitetas maloniai kviečia visus vaikų tėvus atvykti spalio mėn. 26 d. 12 val. Lietuvos svetainėn, Brasil 835, Avellaneda, pasitarti aktualiais mokymo ir auklėjimo klausimais.

J. Valentinas

Šešt. M-las Tėvų K-to p-kas

ŠAUKIAMAS ALOST TARYBOS POSEDIS

Š. m. spalio mėn. 31 d. 20 val. Lietuvos Centro dr. J. Basanavičiaus vardo patalpose, Tabare 6950, Cap., šaukiamas ALOST tarybos posėdis išrinkti naują valdybą. Visos organizacijos prašomos prisijusti savo atstovus.

Valdyba

MIRĖ BUV. LIETUVOS GENERALINIS KONSULAS FELIX KRAUS

Buvęs Lietuvos Generalinis Konsulas Vienoje (Austrijoje) Felix Kraus mirė 1958.IX.13 d. Austrijoje, jo gimtoje Vienoje, nesulaukęs 60 metų nuo širdies smūgio. Su jo mirtimi Lietuva neteko didelio draugo, kuris dirbo jos naudai ne tik kaip Lietuvos generalinis konsulas, bet ir kaip žmogus aukštos kultūros ir plačių ryšių. Felix Kraus buvo smarkiai sužeistas Pirmo Pasaulinio karo metu — jis buvo lakūnas. Pagijęs buvo paskirtas karo ataše Šveicarijoje, kur ir suėjo pirmą kartą į pažintį su lietuviiais. Lietuvos Generaliniu Konsulu būdamas, F. Kraus ypatingai pagyvino prekybinius Lietuvos — Austrijos santykius. Po Austrijos prijungimo prie Reicho F. Kraus apsigyveno Rio de Janeire, palaikydamas glaudžius ryšius su Lietuvos Pasiuntinybe. Prieš porą metų išvyko į Vieną sutvarkyti gauto palikimo, siekiančio kelių milijonų kruzeirų ir, staigiai susirgęs, buvo izoliuotas sanatorijoje. Mirė visai netikėtai grįžimo į Rio de Janeirą išvakarėse. Į jo laidotuves į Austriją išskrido jo sesuo Ada, gyv. Rio. Jo mirtis buvo paminėta sostinės lietuvių pamaldomis šv. Genovaites bažnyčioje. F. Kraus už nuopelnus Lietuvai buvo apdovanojtas Gedimino ordinu.

KITŲ PREKIŲ KAINOS LIETUVOJE

Darbiniai batai, brezentas su gum. padais	100.—
Išeiginiai batai, paprastai	130.—
Išeiginiai batai, geresni	250.—
Paprastas kostiumas, medvilnės,	600.—
Pusvilnonis kostiumas	1.000.—
Angliškos medž. kost.	2.800.—
Lietpaltis, paprastas	380.—
Vasarinis paltas (imp. iš Ryt. Vokietijos)	1.500.—
Žieminis paltas apie	1.000.—
Vasarinis švarkas	300.—
Vasarinės kelnės	200.—
Vyriški baltiniai (šilk.)	100.—
Vyriška skrybėlė	100.—
Odinės pirštinės	70.—
Moteriška suknelė pig.	200.—
Dviratis, vyriškas apie	700.—
Radio aparatas, 3 bangų, pigiausias	750.—
Televizijos aparatas	1.200.—
Foto aparatas "Zorkij"	500.—
Laikrodis, rankinis, "Pobieda" vyr.	340.—
Motociklas "Minsk" pig.	2.500.—
Motociklas "Iz"	6.000.—
Lengvas automobilis "Moskvič"	25.000.—
Lengvas automobilis "Pobieda"	30.000.—
Lengvas automobilis "Volga"	60.000.—

Reiškiame gilią užuojautą mūsų mielam draugui

Antanui Slančiauskui

liūdesio valandoje dėl jo brangios mamytės mirties
CIBAVIČIAI, RASTAUSKAI, ČIKSTAI ir MICIŪDAI.

LIETUVIŲ CENTRAS

1958 M. LAPKRIČIO MĖN. 9 D. 12 VAL.
NUOSAVOSE PATALPOSE, TABARE 6950, CAP.

R U O Š I A

PIRMĄ PAVASARIO DRAUGIŠKĄ ASADĄ

Po Asado įvyks

ŠOKIAI

KVIEČIAMI VISI ATsilANKYTI

Svarbus pranešimas: Bilietus į Asadą prašoma išigyti iš anksto Lietuvos Centro raštinėj arba pas valdybos narius, nes asado dienoje bilietai nebus parduodami.